

Minttu Mäkilä

KURKIMASKOTIN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS PARTIOLIPPUKUNNALLE

Opinnäytetyö
Muoti ja puvustus

Marraskuu 2019

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Minttu Mäkilä	Muotoilija (AMK)	Marraskuu 2019
Opinnäytetyön nimi		
Kurkimaskotin suunnittelu ja toteutus partiolippukunnalle		76 sivua 11 liitesivua
Toimeksiantaja		
Auran Eräkurjet ry		
Ohjaaja		
Lehtori Seija Kiuru-Lavaste		
Tiivistelmä		
<p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella ja valmistaa kurkea esittävä maskottipuku partiolippukunnalle. Työn toimeksiantaja oli Varsinais-Suomessa toimiva Auran Eräkurjet ry. Toimeksiantaja muodosti kurkipukutyöryhmän, jonka kanssa yhteistyössä määriteltiin maskottia koskevat toiveet ja tavoitteet.</p> <p>Auran Eräkurjet ry on Auran kunnassa partiotoimintaa järjestävä partiolippukunta. Maskotilla haluttiin ensisijaisesti vahvistaa lippukunnan sisäistä yhteishenkeä, mutta myös esitellä toimintaa harrastuspaikkakunnalla sekä herättää huomiota partiotapahtumissa.</p> <p>Opinnäytetyön produktiivisen osan ydin oli luoda kurkea esittävä maskottipuku. Aiheeseen perehdyttiin tarkastelemalla kuvia olemassa olevista lintupuvuista kuva-analyysia soveltaen. Lisäksi työssä perehdyttiin partiokulttuuriin. Suunnitteluprosessissa korostuivat puvun ilmaisevuus, toimivuus ja estetiikka, jotka ovat Jo Kallalin ja Jane Lambin (1992) kehittämän käyttäjälähtöisen TIE (FEA)-mallin kulmakivet. Opinnäytetyön rajausta, eli lippukunnan pukua koskevat toiveet ja tavoitteet selvitettiin ryhmähaastattelulla. Haastattelussa saatujen tietojen pohjalta täydennettiin TIE-malliin opinnäytetyön suunnittelukriteerit.</p> <p>Koska maskotti on koko harrastusyhteisön yhteinen keulahahmo, haluttiin kaikille yli 15-vuotiaille lippukuntalaisille antaa mahdollisuus vaikuttaa lopputulokseen. Alustavista luonnoksista muodostettiin kyselytutkimus, joka jaettiin lippukunnan keskusteluryhmiin. Vastusten pohjalta suunniteltiin ja viimeisteltiin luonnos kurkimaskotista. Valmistusvaihe eteni pohjarakenteiden kehittämisestä prototyyppiin sovitukseen ja lopulta puvun osien valmistamiseen ja kokoamiseen. Suunnittelun eri vaiheissa työtä arvioitiin aiemmin täydennetyin TIE-mallin kriteereillä, jotta kaikki mallin osat täytyisivät valmiissa työssä.</p> <p>Kurkimaskotti koostuu puolinaamiosta, irtojaloista, turnyyristä ja tunikamaisesta keskivartalosta, jossa on siivet. Kurjen höyhenpeite on toteutettu maskottipuvussa tylliröyhelöillä. Valmiin puvun toimivuutta, ilmaisevuutta ja esteettisyyttä arvioitiin yhdessä lippukunnan edustajien kanssa. Maskotti täytti sille TIE-mallissa asetetut suunnittelukriteerit ja asiakas oli tyytyväinen lopputulokseen. Maskottipuku oli toimiva ja käytännöllinen kokonaisuus, jossa on huomioitu kokonaisvaltaisesti asiakkaan toiveet ja tavoitteet. Maskotti on visuaalisesti näyttävä, ja se edustaa hyvin lippukunnan tyyliä.</p>		
Asiasanat		
FEA-malli, maskotti, eläinpuku, partio, kurki		

Author (authors)	Degree	Time
Minttu Mäkilä	Bachelor of Culture and Arts	November 2019
Thesis title		
Designing and executing crane mascot for a scout troop		76 pages 11 pages of appendices
Commissioned by		
Auran Eräkurjet ry		
Supervisor		
Seija Kiuru-Lavaste, Senior Lecturer		
Abstract		
<p>The objective of this bachelor's thesis was to design and execute a mascot costume for scout troop Auran Eräkurjet. The first priority of the costume was to be practical and recognizable as a crane. Crane is a symbolic bird for the troop and it is also seen in the insignia of the troop. The purpose of the mascot costume was to strengthen the team spirit among the group increase visibility in the area, and promote scout events. One of the main design challenges was that the costume would be used by various people in events held both indoors and outdoors.</p>		
<p>The Conceptual Framework for Apparel Design, also known as FEA model, was developed by Jo Kallal and Jane Lamb in 1992. The FEA model incorporates all the main design factors such as function, expressiveness and aesthetics in one model. The core of the FEA model is the consumer and the consumer's surrounding culture. The design process emphasized the needs and wishes of the client, but also the cultural context of the user. In this case culture stands for the scout culture. In this thesis, - the FEA model was adapted to a unique garment design process. Auran Eräkurjet formed a project group to represent them as the commissioner. The background information about the commissioner was gathered by interviewing the group. Preliminary ideas were presented to all scout leaders through a survey and the prototype design was created according to the answers.</p>		
<p>During the design process and the production it was important to consider the FEA model and evaluate the created design according to the research factors. The final costume consists of a mask, a tunic, separate feet and a bustle. In the end, the mascot was evaluated by the project group. The feedback was positive and the mascot fulfilled all the requirements in the FEA model. The mascot was functional yet visually elaborate. It was also seen representing Auran Eräkurjet well.</p>		
Keywords		
FEA model, mascot, animal costume, scout, crane		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	YHTEISTYÖN LÄHTÖKOHDAT	7
2.1	Auran Eräkurjet ry.....	7
2.2	Opinnäytetyön tavoitteet	8
3	TUTKIMUSASETELMA	9
3.1	Käsitekartta.....	9
3.2	Viitekehys	11
3.3	Tutkimuskysymykset.....	12
3.4	TIE-mallin soveltaminen maskottiprojektissa	12
4	PARTIO KULTTUURINA	15
5	MASKOTIT	17
5.1	Lintupuvut	18
5.2	Kurki	24
6	KURKIMASKOTIN SUUNNITTELU	26
6.1	Ongelman rajaaminen	26
6.2	Alustavat ideat	31
6.3	Suunnitelmien hiominen	38
7	MASKOTIN VALMISTUS.....	40
7.1	Suunnitelman esittely.....	40
7.2	Puvun osien valmistus	43
7.2.1	Naamio	44
7.2.2	Vartalo ja pyrstö.....	47
7.2.3	Siivet.....	52
7.2.4	Jalat	56
8	VALMIS MASKOTTIPUKU JA SEN ARVIOINTI.....	58
8.1	Maskottipuvun esittely	58
8.2	Maskotin arviointi Auran Eräkurkien kanssa	61

8.3	Oma arviointi TIE-mallin toteutumisesta	64
9	TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS	65
10	JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO.....	67
11	POHDINTA	69

KUVALUETTELO

LIITTEET

Liite 1. Ryhmähaastattelun teemarunko 2.9.2019

Liite 2. Alustavat luonnokset ja ideat

Liite 3. Luonnos maskottipuvusta

Liite 4. Valmis maskottipuku

Liite 5. Kuvakollaasi maskottipuvusta

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aihe on kurkimaskotin suunnittelu ja valmistus partiolippukunta Auran Eräkurjet ry:lle. Lippukunta oli harkinnut maskotin teettämistä jo muutamana vuoden ajan. Ehdotin keväällä 2019 partiolippukunnalle, että voisin suunnitella ja valmistaa maskotin opinnäytetyönäni. Vastaanotto oli innostunut. Auran Eräkurkien maskotti tulee esittämään kurkea, puvun suunnittelussa tulee erityisesti huomioida puvun käyttöympäristö ja toiminnan luonne, jotta lopputulos olisi onnistunut ja kestävä. Maskottipuku muodostaa opinnäytetyöni produktiivisen osan.

Maskotteja käytetään usein yritysten tai tapahtumien markkinoinnissa erityisesti lapsille suunnatusti. Maskotti ei kuitenkaan aina ole markkinoinnin väline, vaan se voi olla myös joukkueen tai harrasteyhteisön onnenkalu tai tunnelman nostattaja. Myös kurkimaskotin tavoitteet ovat immateriaalisia, eikä niinkään taloudellisia. Kurkimaskotilla halutaan ensisijaisesti herättää ja ilmaista lippukunnan sisäistä yhteishenkeä. Maskotin toivotaan myös lisäävän näkyvyyttä harrastuspaikkakunnalla.

Maskotit ja eläinpuvut ovat minulle uusi aluevaltaus, joten lähtökohtaisesti kaikki aiheeseen liittyvä tulee olemaan minulle uutta. Minua kiinnostaa erikoispukujen valmistaminen ja suunnittelu, joten maskotti on hyvä tapa päästä kokeilemaan omaa luovuuttani ja kehittämään taitojani. Harrastan itse partiota ja olen aiemmin suunnitellut lippukunnalle muutamia logoja ja printtejä, joten yhteistyö lippukunnan kanssa on entuudestaan tuttua.

Maskottipuvun suunnittelusta ja valmistusprosessista kertovia opinnäytetöitä ei ole monia. Aiheellisesti lähin on Mikkelin ammattikorkeakoulusta valmistuneen Tiina Perämaan opinnäytetyö (2005) ”Susihukkanen – Susipuku vuokraukseen Artistiasu oy:lle”. Perämaan opinnäytetyössä käsitellään osittain samoja teemoja esimerkiksi vaihtuvan käyttäjän suhteen, sekä pukuhuollon mahdollisuuksista maskottipuvussa. Toinen maskotin suunnittelua käsittelevä opinnäytetyö on Satakunnan ammattikorkeakoulusta valmistuneen Joni Syväsen (2011) ”Maskotin luominen Vähäx valottaa 2011 - lasten ja nuorten valokuvafestivaalille”. Syväsen opinnäytetyön suunnitteluprosessissa pohditaan maskotin lähestyttävyyttä sekä ilmaisevuutta. Kolmas aihetta sivuva opinnäy-

tetyö on Mikkelin ammattikorkeakoulusta Mira Rokkasen (2007) ”Kuvasta näyttämölle – Gorgo-hahmojen työstäminen”. Rokkasen opinnäytetyössä valmistetaan patsashahmoja teatteriesitykseen. Pukujen suunnittelussa painotetaan näyttelijöiden mukavuutta ja liikuntakykyä näyttämöllä.

Tutkimustyön tavoitteena on suunnittelu- sekä valmistusprosessin oppiminen ja ymmärtäminen. Käytän suunnitteluprosessissa apunani Jane Lambin ja Jo Kallalin (1992) kehittämää vaatesuunnittelun kehysmallia, jonka Ritva Koskennurmi-Sivonen (2002a) on suomentanut TIE-malliksi. Suunnitteluvaiheeseen sisältyy asiakkaan toiveita kartoittava ryhmähaastattelu, sekä lippukuntalaisten mielipiteitä selvittävä kyselytutkimus. Suurin osa valmistusvaiheen tutkimusmateriaalista tulee dokumentoimalla omaa työskentelyäni ja edistymistäni eri työvaiheissa.

2 YHTEISTYÖN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Auran Eräkurjet ry

Opinnäytetyön toimeksiantaja on Varsinais-Suomessa toimiva partiolippukunta Auran Eräkurjet ry. Lippukunta tarkoittaa paikallista partioyhdistystä, joka on osa alueellista ja valtakunnallista partio-organisaatiota. Jokainen lippukunta noudattaa samaa partio-ohjelmaa, mutta lippukunnilla on omia erityispiirteitä, joita voidaan soveltaa partio-ohjelmassa. (Organisaatio s.a.) Auran Eräkurjet on toiminut Aurassa vuodesta 1946 alkaen, aluksi erillisinä tyttö- ja poikalippukuntina, myöhemmin vuodesta 1977 alkaen yhdistyneenä sekalippukuntana. (Historia s.a.)

Auran Eräkurjissa on noin 130 jäsentä. Partio toiminta on ensisijaisesti kohdennettu lapsille ja nuorille, mutta lisäksi lippukunnassa toimii myös sisupartio-ryhmä, joka on erityistukea vamman, pitkäaikaissairauden tai muun ominaisuuden takia tarvitsevien ryhmä (Sisupartio s.a.). Lisäksi lippukunnassa toimii aikuisryhmä niille, jotka ovat joskus harrastaneet partiota tai haluavat aloittaa sen aikuisiällä. Lapsille ja nuorille suunnattu toiminta on viikoittaista ja ohjattua, vanhemmille partiolaisille toimintaa on vähän harvemmin. Toimintaa voidaan suunnata myös lippukunnan ulkopuolelle esimerkiksi alueellisiin, valtakunnallisiin tai jopa kansainvälisiin tapahtumiin. Lippukunta on myös aktiivi-

sesti mukana järjestämässä yhteisiä tapahtumia alueen muiden lippukuntien kanssa.

Auran Eräkurkien lippukunnan johtajisto koostuu vapaaehtoisista nuorista ja aikuisista partiolaisista, jotka järjestävät viikoittaista ohjelmaa ryhmille, sekä yhteistä toimintaa koko lippukunnalle partiovuoden aikana. Lippukunnan hallinnollista puolta hoitaa hallitus, joka suunnittelee budjetin ja vuotuisen toiminnan rungon. Myös Auran Eräkurjien hallituksen jäsenet ovat vapaaehtoisia ja pääasiassa entisiä tai nykyisiä ryhmänjohtajia.

Auran Eräkurkien lippukunnan hallitus on määritellyt neljän hengen työryhmän toteuttamaan kurkimaskottia. Suunnitteluvaiheessa käyn ryhmän kesken dialogia puvun yksityiskohdista ja siihen kohdistuvista toiveista, tarpeista ja ajatuksista. Koska kyseessä on tiivis harrastusyhteisö, maskottipuvun mallin osat hyväksytetään suuremmalla joukolla ennen valmistusprosessin aloittamista.

2.2 Opinnäytetyön tavoitteet

Opinnäytetyön tavoitteena on suunnitella ja valmistaa kurkea esittävä maskottipuku, joka on uskottava, mutta lasten tapahtumiin soveltuva ja helposti lähestyttävä. Puvun tulee myös olla rakenteeltaan ja pintaratkaisuiltaan niin aikaa kuin kulutusta kestävä. Puku joutuu kovalle käytölle, sillä sitä tullaan käyttämään sekä kaupunkiympäristössä että metsässä. Myös käyttömukavuudessa pyrin huomioimaan itsenäisen liikkumisen ja mahdollisuuden sosiaaliseen kanssakäymiseen. Materiaaleissa ja rakenteissa pyrin huomioimaan pukuhoitoa, ilmasto- ja lämpöolosuhteita sekä säilytysmahdollisuuksia.

Partio on tunnettu vahvasta yhteishengestä, joka osaltaan mahdollistaa suurien tapahtumien järjestämisen vapaaehtoisvoimin. Lippukunnassa yhteishenkeä pyritään kohottamaan yhteisillä perinteillä, merkeillä ja tunnuksilla. Vuoden kohokohta on partioparaati, jossa yleensä lippukunnilla on mukana viirejä ja ryhmien omia maskotteja. Erityisesti viimeisten parin vuoden aikana maskotteja on näkynyt osana tapahtumien ja toiminnan markkinointia.

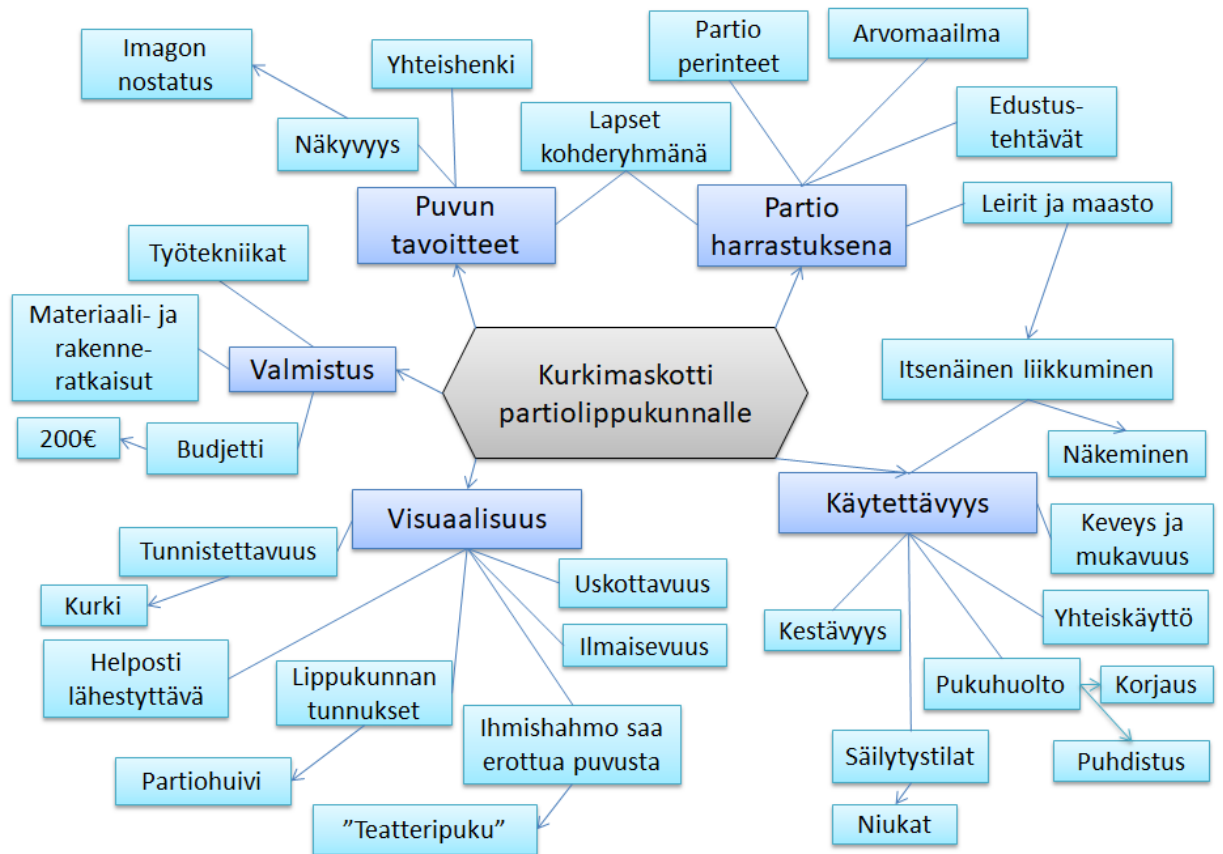
Opinnäytetyöni maskotin on tarkoitus lisätä lippukunnan sisäistä yhteenkuuluvuutta, sekä näkyä lippukunnan ulkopuolelle mainoksena ja osana positiivista partioimagoa. Näyttävyyden ja uskottavuuden lisäksi puvun suunnittelussa on tärkeää huomioida puvun käyttöympäristö ja vaihtuva käyttäjä. Puvun tulee olla sopiva käyttäjästä riippumatta, eikä kurjen tunnistettavuus saa kärsiä. Määrittelen asiakkaan kanssa yhdessä tietyn kokohaarukan, jonka mukaan kulloinenkin käyttäjä valitaan. Lippukunnalla ei ole entuudestaan maskottia, josta ottaisin työhöni mallia, vaan suunnitteluprosessin taustalla tulen hyödyntämään lippukunnan tunnuksissa esiintyvää kurki-siluetta.

Työn painotus on produktiivinen, sillä lopputulos on kurkimaskottipuku. Suunnitteluvaiheessa tulen tekemään eri materiaali- ja rakennekokeiluja päästäkseni haluttuun lopputulokseen. Alkuvaiheessa työ muodostuu taustatyöstä, kuvien analysoinnista ja lähinnä kirjallisesta aiheeseen perehtymisestä. Suunnittelu- ja valmistusvaihe ovat tuotannollisia vaiheita, joissa keskustelen lippukunnan kanssa ja hyväksytän valintoja ja ideoitani heille. Puvun suunnittelu ja valmistus tapahtuvat syksyllä 2019 ja puvun ensimmäinen käyttötilaisuus on joulukuussa 2019. Maskottipuvun valmistukseen on alustavasti budjetoitu 200 €, jonka mukaan lähden suunnittelemaan puvun materiaaleja ja rakenteita.

3 TUTKIMUSASETELMA

3.1 Käsitekartta

Käsitekartta on tehokas tapa jäsenellä ajatuksia helpommin luettavaan muotoon. Käsitteiden keskinen suhde käy selvemmin esille käsitekartasta kuin kirjoitetusta tekstistä. (Åhlberg 2015, 45 - 49.) Määrittelen käsitekartassani (kuva 1, sivulla 10) viisi suunnitteluprosessiin eniten vaikuttavaa aihekokonaisuutta, sekä niihin vaikuttavia osatekijöitä. Käsitekarttaa luetaan keskeltä edeten kohti reunoja. Osa ulkoreunojen käsitteistä on liitetty toisiinsa korostaakseen niiden välisiä suhteita.

Kuva 1. Käsitekartta (Mäkilä 2019)

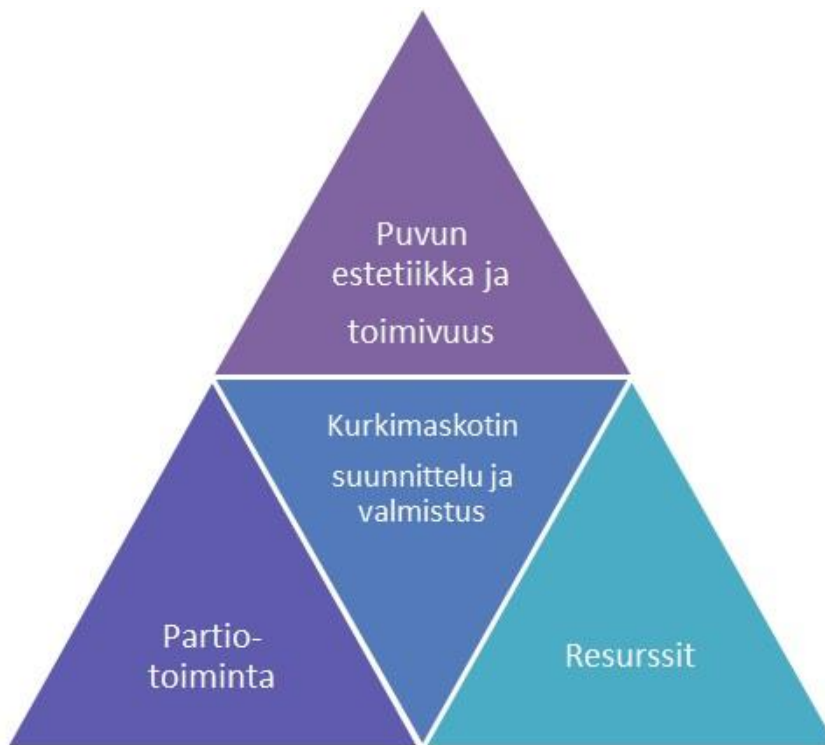
Käsitekartan (kuva 1) keskellä on opinnäytetyön ydin, eli kurkimaskotti partiolippukunnalle. Siitä haarautuvat viisi tärkeintä käsitettä, jotka tulee huomioida suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Suunnittelutyön taustalla vaikuttavat puvun tavoitteet, eli yhteishenki, näkyvyys ja imagon nostatus. Puvun kohderyhmää ovat lapset ja nuoret. Kohderyhmä painottuu käsitteenä puvun tavoitteiden ja partion kesken. Muita käsitteitä partiion harrastuksena liittyen ovat partioperinteet, arvomaailma, edustustehtävät sekä leirit ja maasto. Harrastuksen luonne asettaa ensimmäisen kriteerin käytettävyydelle, jotta pukua voidaan käyttää kaikissa partiotapahtumissa, maskotin on pystyttävä liikkumaan ja näkemään itsenäisesti.

Käytettävyyteen liittyvät myös keveys ja mukavuus, yhteiskäyttö, pukuhuolto, säilytysmahdollisuudet ja kestävyys. Visuaalisuuteen taas liittyvät uskottavuus, ilmaisevuus, ihmishahmon erottuminen puvusta, lippukunnan tunnukset, lähestyttävyyden ja tärkeimpänä kurjen tunnistettavuus. Käytettävyys ja visuaalisuus tulee huomioida tarkasti valmistettavassa puvussa, sillä niin puvusta saadaan asiakkaalle mieluinen ja toimiva kokonaisuus.

Viimeisenä, muttei vähäisimpänä maskottipukuun vaikuttaa valmistus. Valmistus konkretisoi kaikkien edellä mainittujen käsitteiden vaikutuksen suunniteltuun pukuun, mutta myös valmistukseen liittyvät tekijät tulee huomioida ja ennakoida suunnitteluprosessissa. Puvun valmistuksen alustava budjetti on 200 €, muita tärkeimpiä valmistuksessa huomioitavia tekijöitä ovat työtekniikat ja materiaali- sekä rakenneratkaisut. (Kuva 1, sivulla 10.)

3.2 Viitekehys

Viitekehys havainnollistaa tiivistetysti opinnäytetyöni teoreettisia lähtökohtia (Anttila 2006, 167 - 169). Viitekehyksessä (kuva 2) kuvaan suunnittelu- ja valmistusprosessiin vaikuttavien tekijöiden suhdetta ja asemointia ratkaistavan tutkimusongelman suhteen.

Kuva 2. Viitekehys (Mäkilä 2019)

Kuvion (kuva 2) keskiössä on tutkimusongelma kiteytettynä, eli kurkimaskotin suunnittelu ja valmistus, ympärillä ovat tärkeimmät prosessissa huomioitavat tekijät. Kolmion kannan muodostavat partio toiminta sekä resurssit; ne ovat raamit, josta suunnittelutyö aloitetaan. Raamien pohjalta hankitaan suunnitteluun ja valmistukseen tarvittava taustatieto ja lähtöasetelma. Kolmion kärjessä ovat puvun estetiikka ja toimivuus, jotka kiteytyvät tutustuttaessa syvemmin

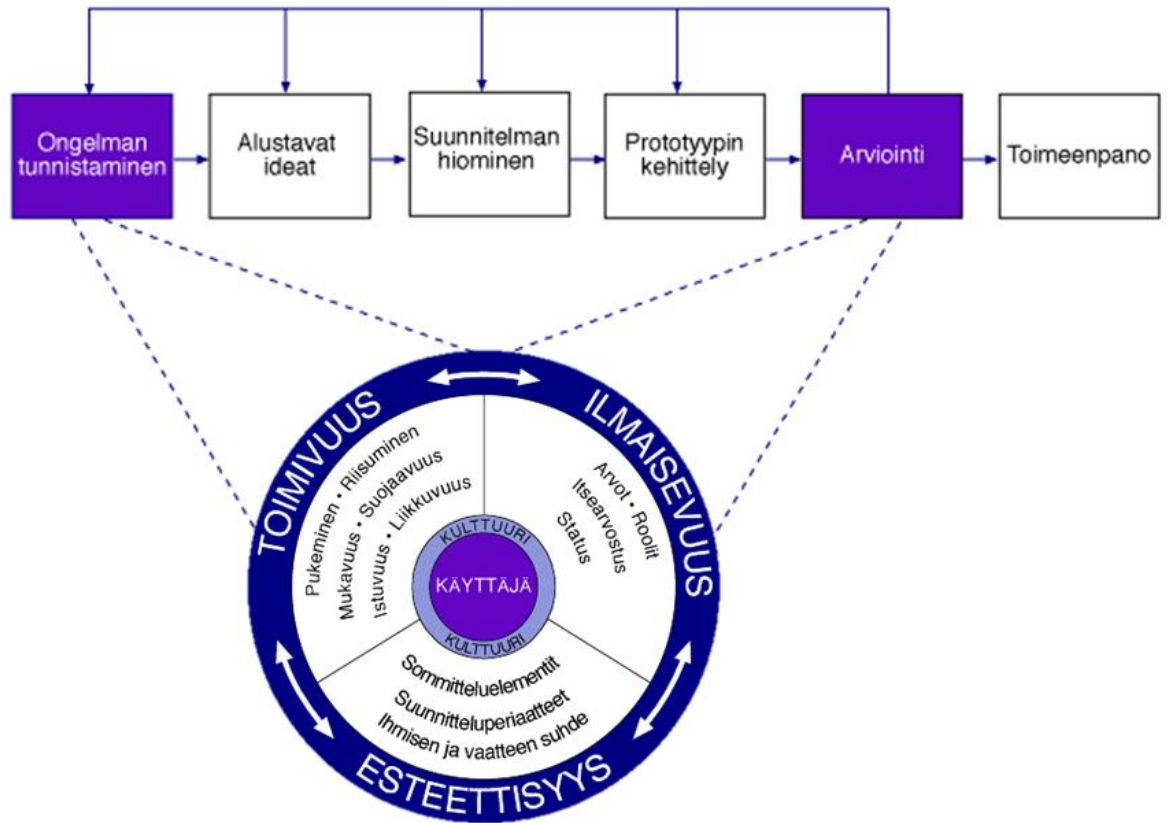
toiminnan luonteeseen ja puvulle asetettuihin tavoitteisiin. Estetiikka ja toimivuus ovat suunnitteluprosessin ratkaistavia tekijöitä. Resurssit osaltaan rajavat ja mahdollistavat materiaali- ja rakenneratkaisuja sekä yksityiskohtia maskotin suunnittelussa ja valmistuksessa.

3.3 Tutkimuskysymykset

Lähestyn tutkimusongelmaani tutkimuskysymysten avulla. Päättökysymykseni on: ”Miten suunnittelen ja valmistan kurkimaskotin Auran Eräkurjet ry:lle?” Päättökysymys keskittyy suunnittelu- ja valmistusprosessin havainnointiin ja oppimiseen. Tarkennan pääkysymystä kahdella alakysymyksellä, joista ensimmäinen on: ”Miten häivytän ihmishahmon kurkihahmoon maskottipuvussa?” Ensimmäinen alakysymys ohjaa tarkastelemaan kurjen tunnistavuutta, esteettisyyttä ja mittasuhteita maskottipuvussa. Toinen alakysymys: ”Miten huomioin mukavuuden, kestävyuden ja pukuhuoltomahdollisuudet kurkimaskotin suunnittelussa?” käsittelee tarkemmin suunnittelijan ratkaistavia toiminnallisia tekijöitä.

3.4 TIE-mallin soveltaminen maskottiprojektissa

Saadakseni vastauksen tutkimuskysymykseen hyödynnän tutkimusmenetelmänä Jane Lambin ja Jo Kallalin alun perin kehittämää, Ritva Koskennurmi-Sivosen (2002b) suomentamaa TIE-mallia ja sen prosessikaaviota (kuva 3, sivulla 13). Koska TIE-malli on luova ongelmanratkaisumalli, jossa vaatteiden suunnitteluprosessia lähestytään ongelman näkökulmasta, sopii se hyvin tutkimusongelmani ratkaisemiseksi. TIE-malli on suunniteltu alun perin erityisvaatteiden suunnittelun tueksi, mutta se on myös sovellettavissa kaikenlaisten vaatteiden suunnitteluun. (Lamb & Kallal 1992, 42.) Maskottipuku on erikoispuku, jossa tulee huomioida visuaalisuuden lisäksi monia käytännön tekijöitä, jotta puvusta tulee käyttökelpoinen. TIE-malli sopii hyvin maskotin suunnittelun pohjaksi, sillä sen ydinajatus on huomioida suunnitteluprosessissa toimivuus, ilmaisevuus ja estetiikka tasapuolisesti. (Koskennurmi-Sivonen 2002a.)

Kuva 3. TIE-malli ja prosessikaavio Ritva Koskennurmi-Sivosen mukaan, Kallalin ja Lambin alkuperäisestä FEA-mallista (Koskennurmi-Sivonen 2002b)

Ongelmaa lähestytään TIE-mallin ytimestä käsin, eli kaikki alkaa käyttäjästä. Menetelmä perustuu siihen, että suunnittelu on käyttäjälähtöistä ja pyrkii selvittämään ja huomiomaan käyttäjän kontekstin, tarpeet ja toiveet osana suunnitteluprosessia. Käyttäjä voi tarkoittaa yhtä tai useampaa henkilöä, riippuen siitä, suunnitellaanko tuotetta yksilöllisesti vai suurempaan levitykseen (Kallal & Lamb 1993, 254).

Mallin ydintä eli käyttäjää ympäröi kulttuuri. (Kuva 3.) Ymmärtääkseen käyttäjää ja vaateen tarkoitusta, suunnittelijan tulee perehtyä käyttäjää ympäröivään kulttuuriin, sillä kulttuuri vaikuttaa siihen, mitä käyttäjän piirissä pidetään esimerkiksi soveliaana ja hyväksyttävänä. (Lamb & Kallal 1992, 43.) Kulttuuri tarkoittaa työssäni partiokulttuuria ja partioperinteitä, joita avaam tarkemmin luvussa 4. Suunnittelutyön onnistumiseksi suunnittelijan on tärkeää ymmärtää, missä kulttuurissa ja ympäristössä pukua tullaan käyttämään ja millaisia ajatuksia puvulla halutaan ilmaista (Kallal & Lamb 1993, 254).

Kuvassa 3 (sivulla 13) havainnollistetaan TIE-mallin asettumista ja vaikutusta suunnitteluprosessin eri vaiheisiin. Prosessikaavio etenee selkeästi vaihe vaiheelta kohti valmista tuotetta. Ongelman tunnistamisvaiheessa selvitetään asiakasprofiili (Lamb & Kallal 1992, 44), eli asiakkaan toiveet ja ajatukset valmistettavasta tuotteesta. Opinnäytetyössäni muodostan asiakasprofiilin ryhmähaastattelun pohjalta, perehdyn myös partiokulttuuriin, sen arvomaailmaan ja perinteisiin. Lisäksi teen taustatutkimusta olemassa olevista lintupuvuista kuva-analyysiä soveltaen. Pyrin koko prosessin ajan dokumentoimaan työskentelyni vaiheita, sekä täydentämään työpäiväkirjaa etenemisestä, vaiheista ja asiakkaan ajatuksista prosessin eri vaiheissa.

Prosessimallin mukaan projekti lähtee etenemään alustavien ideoiden pohjalta, jolloin käydään keskustelua asiakkaan kanssa ja vertaillaan parhaita ratkaisuja. Kurkipuvun alustavat ideat tullaan esittelemään lippukuntalaisille kyselytutkimuksen muodossa. Kyselytutkimuksesta seuranneiden keskustelujen ja huomioiden pohjalta valittuja suunnitelmia parannellaan ja tehdään materiaalivalintoja sekä tarkistetaan, että budjetti on riittävä. Suunnitelman viimeisten muokkauksien jälkeen alkaa puvun valmistus, myös valmistusvaiheessa tehdään materiaali- ja rakennekokeiluja.

TIE-mallin prosessimallista (kuva 3, sivulla 13) on nähtävissä, että se on toimiva menetelmä sarjatuotannon tuotekehittelyssä, sillä toimeenpano alkaa prototyyppiinviimeistelyn ja arvioinnin jälkeen. Prototyyppiin kehitysvaihetta voidaan kuitenkin soveltaa ja verrata käsityötuotteen valmistukseen (Koskenurmi-Sivonen 2002a). Sovellan siis työssäni prosessimallia niin, että prototyyppiin kehittäminen on korvattu tuotteen valmistusvaiheella, jonka jälkeen valmistusta arvioidaan. Näin ollen toimeenpanovaihetta ei huomioida omassa prosessissani. On kuitenkin huomioitavaa, että koko prosessin ajan tapahtuu arviointia. Jokaisessa prosessin vaiheessa tulee analysoida TIE-mallin tavoitteiden toteutumista omassa työssä. Viimeisessä arviointivaiheessa analysoidaan tavoitteiden toteutumista valmiissa työssä yhdessä asiakkaan kanssa. (Lamb & Kallal 1992, 45.)

4 PARTIO KULTTUURINA

Kulttuuri voidaan tavallaan ajatella elämäntapana, sillä kulttuuri pohjautuu opittuihin ajattelu- ja toimintatapoihin. Perinteet, elintavat ja kehonkieli ovat kaikki osa opittua kulttuuria. Ensisijaisesti kulttuurin ymmärretään tarkoittavan esimerkiksi kansallista kulttuuria (esimerkiksi suomalainen kulttuuri, venäläinen kulttuuri) mutta kulttuuria muodostuu myös pienemmässä mittakaavassa ja pienemmissä ympäristöissä. Kulttuuri on aina kollektiivinen ilmiö, sillä kulttuuri kehittyy saman sosiaalisen piirin henkilöiden kesken, esimerkiksi kaupungissa, työpaikassa tai opinnäytetyöni tapauksessa harrastusyhteisössä. Kaikissa sosiaalisissa piireissä on sama tausta-ajatus, ryhmä ihmisiä jakaa samat asenteet, arvot ja käytännöt – saman kulttuurin. (Mitä on kulttuuri? 2018.)

Kulttuuri jakautuu näkyviin ja näkymättömiin osiin, näkyvää on toiminta, perinteet, pukeutuminen ja ihmisten välinen vuorovaikutus, kaikki ne tekijät, joita on helppo havainnoida toimintaa seuraamalla. Näkymätöntä kulttuuria ovat taas esimerkiksi arvopohja ja päämäärät. (Mitä on kulttuuri? 2018.) Partion arvot ja päämäärät on määritelty ja kirjattu Suomen partiolaisten peruskirjassa. Selventääkseni partiokulttuuria avaan lippukunnan käytäntöjä ja perinteitä, sekä sivuan tiivistetysti partion arvomaailmaa.

Lukiessani Lambin ja Kallalin artikkelia (1992) TIE-mallista, kiinnitin huomiota vaihtoehtoihin lähestymistapoihin kulttuuriin tutustumisesta. Jos käyttäjää ympäröivä kulttuuri ei ole entuudestaan tuttu, yksi tehokas tapa tutustua siihen, on käyttää esimerkiksi päivä havainnoiden tuotteen käyttöympäristöä. Yksi vaihtoehto olisi siis, että osallistuisin johonkin partiotapahtumaan ymmärtääkseni paremmin puvun käyttöympäristöön liittyviä tekijöitä. Tässä tapauksessa en kuitenkaan tee niin, sillä minulla on 16 vuoden partiotausta, joten perustelen osan tekemistäni havainnoista pitkällä partiotaustallani.

Partio organisaationa on nuorisoliike ja kasvatusorganisaatio, joka pohjautuu vapaaehtoisuuteen. Partion keskeisin kohderyhmä on 7 - 20-vuotiaat lapset ja nuoret. Viime vuosien aikana partio on päivittänyt imagoaan ja pyrkinyt kehittymään ajan hengen mukaiseksi organisaatioksi. Suomessa on tällä hetkellä noin 65 000 partiolaista. (Mitä on partio? s.a.) Partio on maailmanlaajuinen

nuorisoliike ja kasvatusjärjestö. Partion pyrkimys on kasvattaa vastuuntuntoisia ja itsenäisiä nuoria kansalaisia. Suomessa käytetty partio-ohjelma on Suomen oloihin suunniteltu malli maailmanlaajuisesti käytössä olevasta partiomenetelmästä. (Partiokasvatus s.a.)

Partiossa on paljon yhdistäviä perinteitä, yhtenä esimerkkinä sisaruspiiri. Aina partiokokoonantumisen jälkeen on sisaruspiiri, jossa kaikki osallistujat rauhoittuvat ja kerääntyvät vielä ennen lähtöä yhteen, lausuvat perinteisen lorun ja sen jälkeen yhteinen kokoontuminen päättyy. Tarkoitus on lopettaa kokoontuminen yhdessä niin, että kaikki ovat läsnä hetkessä. Sisaruspiiri on voimakkaasti yhdistävä perinne ja yhteiset tavat vahvistavat yhteishenkeä. Partio on tiivis yhteisö ja partiossa tärkeimpiä arvoja ovat yhdessä tekeminen ja toisten tukeminen, ilman pelkoa epäonnistumisesta.

Partiolaiset pukeutuvat edustus- ja juhlatilanteissa partioasuun. Partioasuun kuuluu esimerkiksi partiohuivi, partiopaita, vyö sekä baretti tai nuoremmilla partiolaisilla väiski. Väiski nimityksenä on lyhenne Väinämöisen lakista, päähineenä väiski on sini-valkoinen muinaissuomalainen kalottilakki. Väiski on saanut inspiraationsa 1920-luvulla Akseli Gallen-Kallelan Aino-triptyykin Väinämöisen päähineestä. Partiopaidan voi myös halutessaan korvata partiomekolla. Paitaan tai mekkoon kerätään merkkejä, suoritetuista ohjelmista, kursseista, leireistä ja tapahtumista. Lisäksi merkeistä käy ilmi esimerkiksi missä päin Suomea partiota harrastaa ja missä lippukunnassa. (Kuva 4.)

Kuva 4. Auran Eräkurjet partioparaatissa 2018 (Kuusisto 2018)

Vuoden juhlavin partiotapahtuma on partioparaati (kuva 4, sivulla 16), joka järjestetään kerran vuodessa. Auran Eräkurjet osallistuu paraatiin Turussa. Paraatissa partiolaiset pukeutuvat parhaimpiinsa ja mukaan voidaan ottaa esimerkiksi ryhmien omia viirejä. Keväällä 2019 Auran Eräkurjet otti käyttöön sulat, jotka kiinnitettiin osallistujien baretteihin ja väiskeihin, pyrkimyksenä oli vahvistaa lippukunnan sisäistä yhteishenkeä ja yhtenäistää lippukunnan paraatiasuja persoonallisesti.

Myös kurkimaskotti on tarkoitus ottaa mukaan paraatiin keväällä 2020. Jotta kurki sopisi vielä paremmin osaksi lippukunnan paraatikokoonpanoa, tulee maskotillekin joitakin partiopuvun osia. Yleisimmin partiolaisen tunnistaa partiohuivista, josta voi päätellä partiolaisen lippukunnan.

Auran Eräkurjet tekee yhteistyötä eri paikallisten tahojen kanssa. Suurimman yhteistyökumppanit ovat Auran seurakunta ja Auran kunta. Maskottipuvulla haluttaisiin siis tuoda lisää näkyvyyttä yhteisissä tapahtumissa kuten esimerkiksi Auran kunnan harrastemessuilla, joulun avauksessa ja markkinoilla. Lippukunnan omia perinteikkäitä tapahtumia ovat muun muassa lippukunnan yhteiset leirit, retket, aloitustapahtumat ja joulujuhla. Viime vuosina lippukunta on panostanut voimavaroja perinteisten tapahtumien uudistamiseen ja päivittämiseen. Maskottipuvusta halutaan osa lippukunnan vuotuisia perinteitä ja sen toivotaan saavuttavan lippukunnan jäsenten suosio ja hyväksyntä.

Kaikki kurkimaskotin edustustehtävät eivät ole vielä varmoja, mutta kurki halutaan mukaan mahdollisimman moniin tapahtumiin, jotta jäsenet tottuisivat siihen ja maskotille olisi todistetusti käyttöä. Alustavan suunnitelman mukaan maskotti esiintyy sosiaalisen median lisäksi ainakin paraatissa, joulujuhlassa, aloitustapahtumassa, omalla kesäleirillä, sekä muissa mahdollisissa, koko lippukunnan yhteisissä tapahtumissa.

5 MASKOTIT

Maskotti voi lähtökohtaisesti esittää mitä tahansa yritykselle tai yhteisölle tärkeää asiaa, se voi olla esimerkiksi eläin, ihmishahmo, kasvi tai vaikka tuote.

Erityisesti yrityksillä voi nähdä yrityksen tuotteita esittäviä maskotteja, usein maskottipuvut valmistetaan yrityksen tai yhteisön valmiin logon tai piirretyn hahmon pohjalta. Maskotin muoto valitaan käyttötarpeiden mukaan, jos maskotin on tarkoitus puhua, jätetään käyttäjän kasvot yleensä näkyviin. (Hahmopuvut ja maskotit s.a.) Yksi maskotin tärkeimmistä piirteistä on tunnistettavuus, maskotin tulee olla tunnistettava keulahahmo yhdistykselle tai yritykselle. Toinen tärkeä piirre on maskotin mieleenpainuvuus, onnistunut maskotti jää katsojan mieleen positiivisesti. Maskottien mahdollisuudet ovat lähes rajattomat, joten selvitän osana taustatutkimusta, millaisia toteuttamismahdollisuuksia lintupuvut tarjoavat.

5.1 Lintupuvut

Kuva-analyysia on käytetty yleisimmin taiteen analyysissa, mutta sitä voi soveltaa myös esimerkiksi lintupukujen analyysiin. On kuitenkin huomioitava, että analyysi toimii ainoastaan tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti suoritettuna, eikä se voi perustua ainoastaan intuition pohjalta tehtäviin johtopäätöksiin. Kuva-analyysin tulos on aina subjektiivinen, sillä kuvan tulkitsija lähtee aina liikkeelle omasta tieto- ja taitotaustastaan. (Anttila 2006, 366 - 367.)

Sovellan kuva-analyysia osana lintupukujen taustatutkimusta. Rajaan kuva-analyysin kuvan kohteen analyysiin, eli kohteen ympäristöä tai esimerkiksi kuvan yleistä tunnelmaa ei huomioida osana analyysia. Jotta kuva-analyysi olisi tavoitteellista ja suunniteltua, olen rajannut etukäteen kuvista tarkasteltavat tekijät. Analysoin kuvamateriaalia erilaisista lintupuvuista ja arvioin kuvien pohjalta hahmopukujen osia, rakennetta, tunnistettavuutta ja ilmaisevuutta. Hyödynsin analysoitavia kuvia myöhemmin ryhmähaastattelun virikemateriaalina kuvaamassa erilaisia maskottipukutyyppejä.

Ensisijaisesti jaan lintupuvut karkeasti kolmeen itse määrittelemääni ryhmään helpottaakseni omaa ajatustyötäni. Ryhmät ovat: maskotit, tanssi- ja teatteripuvut sekä teatterinuket. Olen valinnut kuvamateriaaliksi pääasiassa tyyliuuntien ääriesimerkkejä. Maskotit kattavat tässä yhteydessä kaikki sellaiset peittävät puvut, joissa ihmishahmo ei selkeästi erotu lintuhahmosta. Maskottipuvuissa pyritään myös useimmiten kiltin oloiseen ja lapsille sopivaan lempe-

ään lopputulokseen. Esimerkiksi Artistiasun valmistama Pop-pankin papukaijamaskotti on lempeäilmelinen maskotti (kuva 5).

Kuva 5. Pop-pankin maskotti (Eläinhahmot s.a.)

Papukaijapuku (kuva 5) muodostuu suuresta päästä, joka tukeutuu olkapäille. Puvun käyttäjä näkee papukaijan avoimman suun kautta, puvun käyttäjän näkökyky on siis rajoittunut. Puvussa on kiinteä keskivartalo, johon kuuluvat pyrstö ja käsin liikutettavat siivet. Kiinteä keskivartalo tarkoittaa, että puvun alla on jonkinlainen tukirakenne, joka pitää pukua muodossa. Papukaijapuvussa keskivartalo on pyöristetty ja muokattu aavistuksen alapainoiseksi, jotta muoto muistuttaisi enemmän lintua kuin ihmistä. Papukaijan jalat muodostuu kevyesti topatuissa oransseissa housuissa ja jalkineissa. Koska maskottipuvusta on hankala nähdä, maskotti tarvitsee saattajan.

Puvun pinta on vihreää teko Turkista, joka toimii hyvin höyhenpeitteenä papukaijan ollessa ihmisen mitoissa. Papukaija on olemukseltaan mukavan oloinen ja helposti lähestyttävä, puvun tyyllisuunta on sarjakuva- tai piirroshahmomainen. Tyyllille ominaista ovat suuret kiltit silmät sekä pyöreät pehmeät muodot. Maskotti on selkeästi tunnistettavissa papukaijaksi, sillä siinä on kaikki papukaijalle ominaiset elementit ja toteutus on kaikin puolin tasapainoinen kokonaisuus.

Tässä tapauksessa rajaan maskotteihin myös niin sanotut kevennetyt maskottipuvut, joissa puvun käyttäjän näkökykyä ei ole rajoitettu, vaan kasvot näkyvät osana pukua (kuva 6). Kasvojen näkyminen tekee puvusta helpommin lähestyttävän myös pienempien lasten näkökulmasta. Kevennetty puku on myös puvun käyttäjälle useimmiten mukavampi vaihtoehto, sen kanssa on helpompi liikkua itsenäisesti ja kommunikoida ihmisten kanssa.

Kuva 6. Papukaijapuku, jossa kasvot näkyvät (Papukaija asu s.a.)

Pilailupuodin papukaijapuku muodostuu tunikamaisesta hupparista, jossa on hihojen tilalla siivet, huppu on papukaijan pää ja tunikan takahelma muodostaa pyrstön. Pop-pankin maskotin sijaan pilailupuodin versio ei ole kiinteärakenteinen vaan kevyt ja pehmeä, sillä keskivaratalo muodostuu ainoastaan kankaasta. Puvussa ei ole tukirakennetta muualla kuin korkeintaan papukaijan päässä, muuten puvun muoto tulee pelkästään puvun kaavoituksesta. Papukaijapukuun kuuluu myös jalkineet tai kengän päälle puettava räpyläosa. Puvussa käyttäjä näkee hyvin ja liikkuminen on helpompaa kuin kiinteässä maskottipuvussa, sillä puku ei muuta vartalon mittasuhteita radikaalisti. (Kuva 6.)

Pilailupuodin puvun tunnistettavimmat papukaijalle ominaiset elementit ovat puvun värit ja nokan muoto. Puvun osien, kuten esimerkiksi siipien suhde vartalon kokoon on myös sopiva ja se luo puvulle enemmän uskottavuutta.

Toisaalta on myös maininnan arvoista, että puvun pitkä malli luo vaikutelman, että käyttäjän jalat olisivat lyhyemmät, ja samalla lähempänä papukaijan oikeita jalkoja. Myös pilailupuodin puku suurine silmineen on enemmän sarjakuvapiirroshahmotyyliä, kuin aitoa papukaijaa jäljittelevää tyyliä. Puku on myös helposti lähestyttävä, ehkä jopa humoristisen oloinen. Tiivistetysti maskottipuvut ovat siis yleensä kokopukuja, joissa on huomioitu ja pyritty toteuttamaan mahdollisimman laajasti halutun eläimen muotoa ja visuaalisuutta, kuitenkin pitäen silmällä, ettei puvusta tule esimerkiksi pelottavaa.

Toinen tyyli ryhmä on tanssi- ja teatteripuvut, joille tunnusomaista on helpompi liikkuvuus ja ihmishahmon hyödyntäminen visuaalisesti osana lintuhahmoa. Yksi ryhmän erityispiirre on myös maskeeraus osana esiintymisasua. Valitsin analyysin kohteeksi vanhan japanilaisen perinnetanssin "Shirasagi-no Mai" -esiintymisasut. Tanssijat esittävät valkoisia kurkia (kuva 7), kyseinen tanssi juontaa juurensa 1000 vuoden päähän ja sitä esitetään Japanissa Senso-ji temppelin ympäristössä kahdesti vuodessa (Plester s.a.).

Kuva 7. Japanilainen tanssipuku, Shirasagi-no Mai (Plester s.a.)

Japanilainen tanssipuku muodostuu kurjen päätä esittävästä päähineestä, valkoisesta peruukista, hennosta maskeerauksesta, japanilaisista historiallisista perinnevaatteista sekä siivistä, jotka ovat tuettu olkapäille ja sidottu valkoisilla liinoilla tanssijan keskivartaloon. Suurikokoiset siivet levittyvät ja menevät kokoon tanssijan käden liikkeitä myötäillen. Siivet ja kurjen pää ovat molemmat kiinteitä, siivet ovat niin ohutta kangasta tai paperia, että auringon valo kajastaa niistä läpi. Kurjen tunnistettavat elementit ovat tässä tapauksessa pitkäkaulaisuus, sirous ja suuret sulkamaiset siivet, jo näistä elementeistä katsoja tunnistaa linnun olevan juuri kurki. Vaikka kaikki osat vaikuttavat jäykiltä, kokovalkea kokonaisuus luo tunnelman hennosta ja herkstä kurjesta. Puvun osien tyyli on myös todenmukaisempi kuin aiemmin käsiteltyjen maskottipukujen, vaikka ihmishahmo näkyy ja on merkittävä osa pukua. (Kuva 7, sivulla 21.)

Tanssi- ja teatteripukuryhmää yhdistävät erityisen tarkasti huomioitu toiminnallisuus sekä näyttävyyys. Linnun tunnistettavimpia elementtejä liioitellaan ja luodaan illuusio lintulajista. Tanssi- ja teatteripuvut ovat lähtökohtaisesti luovia kompromisseja, joiden suunnittelussa on painotettu käytännöllisyyttä. Koska teatteripuvun käyttöympäristö ja -tilanne ovat eri kuin maskoteilla, tanssi- tai teatteripuku voi olla tunnelmaltaan mitä tahansa, se voi esimerkiksi pelottava, surullinen iloinen tai herkkä. Teatteri- ja tanssipuvut suunnitellaan esityksen ja juonen ehdoilla.

Kolmas tyyli on teatterinuket, teatterinukkeja on monenlaisia aina langoilla ohjailtavista marionettinukeista varjoteatterin varjonukkeihin (The Puppet s.a.). Esimerkkinä teatterinukesta käytän Leijonakuningas musikaalin Zazu-hahmo (kuva 8, sivulla 23). Teatterinukella tarkoitan hahmoa, jota liikutellaan omana erillisenä kokonaisuutena, ja henkilö joka ohjailee nukkea, voi olla esimerkiksi omilla vaatteillaan. Teatterinuket ovat yleisiä nukketeatterissa. Leijonakuningas musikaalissa on useita hyviä esimerkkejä teatterinuken ja puvustuksen tietoisesta yhdistämisestä, vaikka leijonakuningasta ei lasketa nukketeatteriesitykseksi. Valitsin lintupukuja käsittelevään analyysiin teatterinukke-Zazun, sillä se edustaa täysin erilaista lähestymistapaa maskottipukuihin.

Kuva 8. Zazu-hahmo Broadway-musikaali Leijonakuninkaassa (The Lion King from Screen to Stage 2011)

Zazu on teatterinukke, jota näyttelijä liikuttelee käsillään. Näyttelijä itse esittää toista hahmoa, joten nukke voi käydä esimerkiksi dialogia näyttelijän esittämän hahmon kanssa. Nostan teatterinukkeen yhdeksi eläinpuvun muodoksi, sillä siinä puvun käyttäjä näkyy aivan eri lailla ja omaksuu erilaisen roolin kuin muissa puvun muodoissa. Zazu on kiinteärakenteinen lintunukke, johon on liitetty keppi, jolla voidaan liikutella linnun päätä. Toisella kädellä näyttelijä pitää kiinni kahvasta linnun jalkojen takaa. Linnun tunnistettavuuden arviointi on sinänsä hankalaa, sillä Zazun hahmo perustuu Leijonakuningas-elokuvan hahmoon, joka on itsessään jo suhteellisen kaukana esittämästään sarvinokkalinnusta. (Kuva 8.)

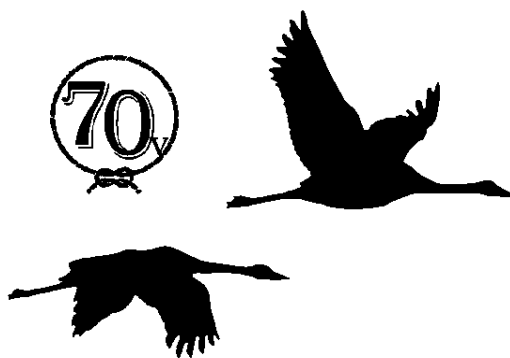
Tunnistettavuudesta huolimatta Zazu on mittasuhteiltaan ja pintamateriaaliltaan aidoimman näköinen lintu, sillä siinä ei ole tarvinnut pohtia ihmiskehon mittasuhteita puvun yhteydessä. Jos teatterinukketyyppejä haluaisi soveltaa kurkimaskottiin, puvun käyttäjä voisi olla oma itsensä ja kantaa mukanaan kurkinukkea.

5.2 Kurki

Aloitin maskotin suunnittelun perehtymällä maskottipuvun ytimeen, eli kurkeen lintuna. Eero Murtomäki (2010) on koonnut Kurkirannikko-kirjassaan ottamiin luontokuvia sekä uskomuksia ja kansantarinoita kurjista. Useimmissa tarinoissa korostuu kurkien ryhmähenki ja lojaalius, jotka sopivat hyvin maskotin taustatavoitteisiin. Murtomäen kirjan avulla saa kokonaisvaltaisen kuvan kurjen ulkonäöstä. Kurki on asiakaslippukunnalleni symbolinen eläin. Asiakkaan puolesta visuaalisena lähtökohtanani toimii Auran eräkurkien huivimerkin kurkisiluetti (kuva 9). Toinen selkeä visuaalinen taustamateriaali on lippukunnalle luomani juhlavuosilogo (kuva 10), jossa kurki esiintyy hieman eri tavalla kuvattuna.

Kuva 9. Auran Eräkurkien huivimerkki
(Laaksonen 1995/1996; Mäkilä 2015)

Auralaisten partiotoimintaa
jo vuodesta 1946

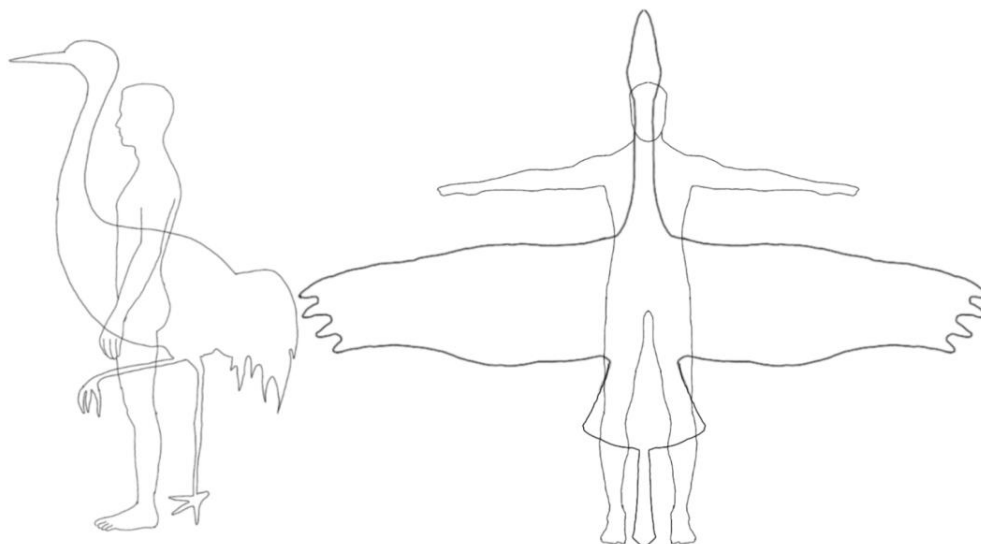
Kuva 10. Auran Eräkurkien 70-
vuotisjuhlavuosi-ilogolla ja tekstillä (Mäkilä
2016)

Auran Eräkurkien huivimerkin (kuva 9) symboliikkaa on avannut Suomen partiomuseon arkisto: ”Merkin lintu on eteenpäin matkaava kurki. Alhaalla virtaa Aurajoki, joka on tärkeä elementti lippukunnan toiminnassa.” (Historia s.a.) Kurki on pitkäkaulaisena ja pitkäjalkaisena siro, mutta suurikokoinen lintu. Tunnusomaisia piirteitä ovat kaula, jalat ja suuret siivet, jotka myös korostuvat kaikissa lippukunnan tunnuksissa (kuva 9 ja kuva 10). Kurjen kuvissa korostuu myös kurjelle ominainen pörheä pyrstö (kuva 11, sivulla 25), jonka haluan yhdistää osaksi kurkimaskottia.

Kuva 11. Kurki (Muukkonen s.a.)

Kurjen vartalon väritys on pääasiassa vaaleanharmaa ja kurjen pää on musta-puna-vaikoinen (kuva 11). Suomessa elävän kurjen korkeus on 96 - 120 cm ja siipien kärkiväli voi olla 1,8 - 2,2 metriä. (Valkama s.a.) Kurjen mitat sellaiseen eivät asetu ihmisen mittoihin, vaan osien suhdetta täytyy hieman soveltaa. Luonnostelin kuvaparin, jossa kuvaan kurjen vartalon suhdetta ihmisvartaloon. Vasemmanpuoleisessa kuvassa olen suhteuttanut kurjen vartalon alustavasti niin, että ihmisen jalat voisivat toimia kurjen jalkoina, mutta kuitenkin niin, että kurjen pää ei jatkuisi kymmeniä senttejä ihmisen pään yläpuolelle. (Kuva 12.)

Kuva 12. Luonnos kurjen ja ihmisen mittasuhteiden eroista (Mäkilä, 2019)

Toisessa luonnoksessa olen suhteuttanut ihmishahmon lippukunnan huivi-merkin kurkisiluetin kanssa, jotta kurjen siipien oikea mittakaava tulisi selväksi (kuva 12, sivulla 25). Jos haluan säilyttää kurjelle tyypilliset mittasuhteet, tulisi puvussa esimerkiksi siipien kärkivälin olla 168 cm pitkällä henkilöllä noin kolme metriä, mikä ei ole käytännöllistä toiminnan kannalta. Lisäksi valtavat siivet lisääisivät huomattavasti puvun painoa. Joudun siis tekemään suunnitelmassa kompromisseja kurjen mittasuhteiden kanssa, jotta puku asettuisi tunnistettavasti mutta käytännöllisesti ihmisen päälle.

6 KURKIMASKOTIN SUUNNITTELU

6.1 Ongelman rajaaminen

Ensimmäinen prosessin vaihe on ongelman tunnistaminen ja rajaaminen. Ongelman tunnistaminen alkaa ongelman luonteen määrittelystä, työn rajauksesta ja käyttäjän tarpeiden selvittämisestä. (Lamb & Kallal 1992, 44.) Käyttäjä on mallin ydin, käyttäjä on tässä tapauksessa niin puvun käyttäjä kuin myös koko lippukunta. Kurkipukua ei suunnitella puvun ensimmäisen käyttäjän mieltymysten mukaiseksi, vaan lippukunnan edustajien toiveiden, ajatusten ja tarpeiden mukaan.

Ryhmähaastattelu

Selvitin ryhmähaastattelun avulla asiakkaan toiveita ja ajatuksia kurkipuvusta. Ryhmähaastattelu sopi menetelmänä tilanteeseen erinomaisesti, sillä Auran Eräkurkia edustaa useampi henkilö. Haastattelu järjestettiin 2.9.2019 Aurassa.

Haastateltava ryhmä on muodostettu lippukunnan johtajiston jäsenistä, jotka ovat kiinnostuneita maskotista ja haluavat vaikuttaa sen suunnitteluun. Ryhmän jäsenet tuntevat toisensa entuudestaan. Ryhmä muodostuu lopulta itseni mukaan lukien neljästä henkilöstä. Haastattelijana pyrin toiminnallani keventämään ja ohjailemaan alkutilannetta, jotta kaikki uskaltaisivat ilmaista mielipiteensä avoimesti.

Ryhmähaastattelussa fokusryhmä, eli paikalle kokoontuneet henkilöt, keskustelevalta ennalta määritellystä aiheesta ja tarkoituksena on koota keskustelijoi-

den henkilökohtaisia kokemuksia ja ajatuksia aiheesta (Anttila 2006, 198). Ryhmähaastattelu on tutkijan ohjaama vuorovaikutuksen muoto (Pietilä 2017), jossa minä haastattelijana, pyrin saamaan ryhmältä vastauksia ja näkemyksiä ennalta määriteltäisiin aiheisiin.

Moniäänisyys on tunnusomaista ryhmähaastattelulle, ja se tekee menetelmästä tilanteeseen ideaalin haastattelumuodon. Olen kiinnostunut kuulemaan useiden henkilöiden mielipiteitä, tulkintatapoja ja mahdollisesti myös argumentaatiota maskottiaiheesta. Haastattelijan asema on ryhmähaastattelussa erilainen, sillä ryhmähaastattelu ei noudata selkeää kysymys-vastaus-formaattia, vaan siinä haastattelijan tehtävä on enemmänkin tukea eri näkökantoja ja varmistaa näin omalta osaltaan, että kaikki äänet tulevat kuulluiksi vuorovaikutustilanteessa. (Pietilä 2017.)

Olin valmistellut keskustelua varten teemarungon, jossa ovat aiheet, joihin kaipaen erityisesti mielipiteitä ja vastauksia. Teemarunkona käytettiin alustavaa käsitekarttaa. (Liite 1.) Virikemateriaaliksi olin etsinyt kuvia olemassa olevista lintumaskoteista helpottamaan keskustelua ja haastateltavien ymmärrystä puvun mahdollisuuksista. Haastattelu tallennetaan äänitteenä ja haastattelun aikana kerätään muistiinpanoja mahdollisista lisähuomioista. (Pietilä 2017.)

Lähdimme käsittelemään käsitekartan kohtia yksi kerrallaan aloittaen puvun tavoitteista ja lähtökohdista. Keskustelun ytimenä nousi esille halu luoda lippukunnalle uusia perinteitä ja kasvattaa yhteishenkeä. Uusien yhdistävien perinteiden luonti ja kehittäminen on myös ollut osa lippukunnan tavoitteita jo useamman vuoden ajan. Lippukunta haluaa myös välittää ulospäin hyvää yhteishenkeä. Keskustelussa hieman naureskeltiin, kun mainitsin käsitekartan kohdan ”uskottavuus”. Haastateltavat kyseenalaistivat aluksi puvun tuomaa uskottavuutta ja puvun kommentoitiin olevan mahdollisesti joidenkin lippukuntalaisten mielestä ”nolo”, samalla jo toinen keskustelija kuitenkin totesi puvun lähtökohtaisesti olevan suunnattu innostamaan lapsia.

Keskustelu eteni luontevasti ja kun lapset nousivat keskustelun aiheeksi, ohjasin keskustelun ”partio harrastuksena” -käsitteen piiriin. Lapset ovat partio toiminnan keskiössä, sillä partiossa luodaan toimintaa lapsille ja nuorille, Au-

ran Eräkurkien partioryhmillä on yhteistä toimintaa keskenään ja useissa erikäisten ryhmissä on esimerkiksi sisaruksia, joten lippukuntalaiset tuntevat toisensa suhteellisen hyvin. Siitä huolimatta johtajat haluaisivat nostattaa lippukunnan sisäistä yhteenkuuluvuuden tunnetta. Haastattelussakin partion tärkeimmäksi arvoksi nousivat yhdessä tekeminen ja toisten tukeminen, joten me-henki on tärkein tekijä huomioida puvun tavoitteissa.

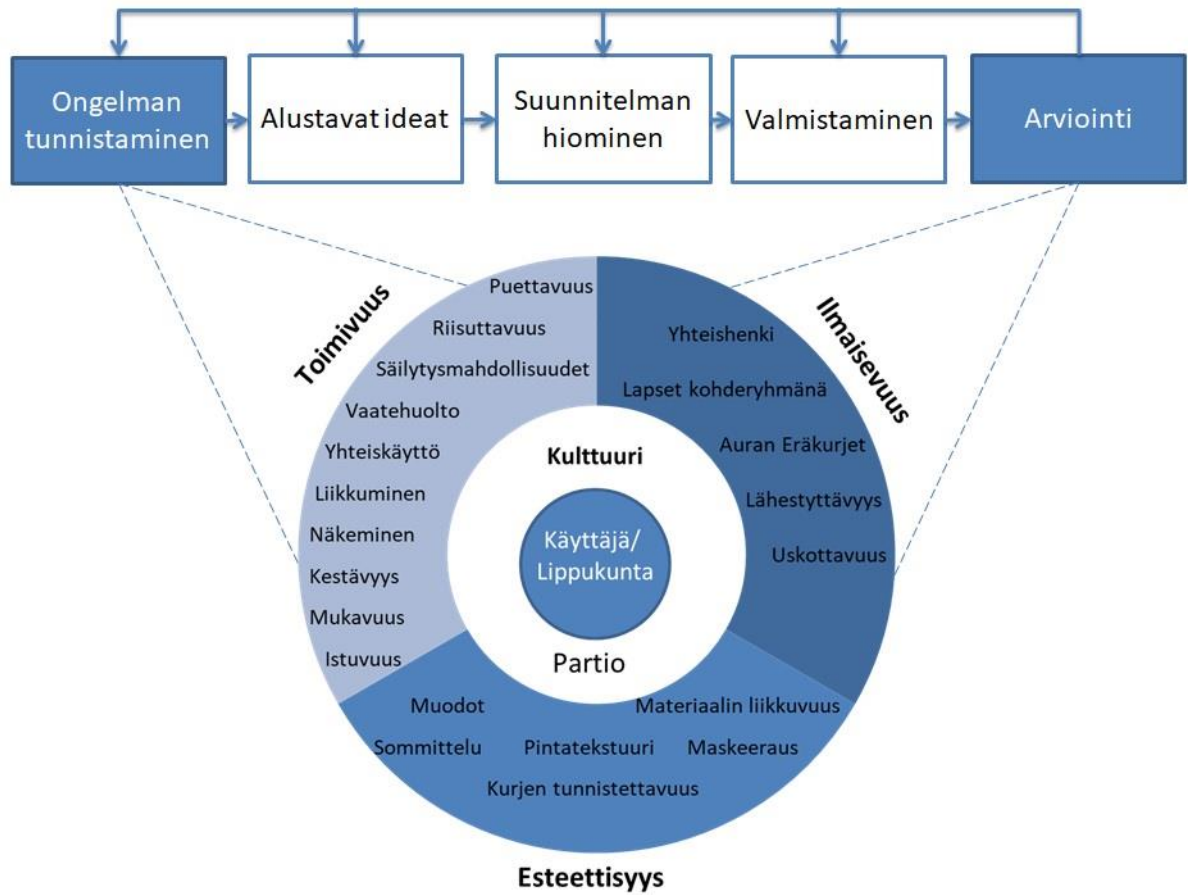
Maskotti sai keskustelun aikana useita uusia edustustehtäviä, sillä keskustelun edetessä lippukuntalaiset olivat entistä innostuneempia maskotista. Maskotille halutaan mahdollisimman paljon edustustehtäviä, jotta siihen totuttaisiin ja se olisi innostava ja odotettu asia lippukunnan tapahtumissa. Edustustehtävien myötä keskustelu ohjautui itsestään puvun toiminnallisiin mahdollisuuksiin. Puvusta ei haluta jäykkää lintuhahmoa, vaan lähinnä mukavan ja kevyt, pieneen säilytystilaan sopiva kokonaisuus, jossa puvun käyttäjä pystyy lähes normaaleihin toimiin ja sosiaaliseen kanssakäymiseen muiden ihmisten kanssa.

Ihmishahmon halutaan siis erottuvan kurkihahmosta, puku pyrki siis luomaan illuusiota oikeasta kurjesta, lähinnä soveltamalla kurjen tunnusomaisia osia, muotoja ja mittasuhteita. Säilytysmahdollisuudet herättivät pohdintoja puvun kuljetuksesta esimerkiksi leirille ja keskustelussa päädyttiinkin yksimielisesti pieneen tilaan menevään pukuun, jota voidaan esimerkiksi kuljettaa ja säilöä muovilaatikossa tai pukupussissa. Lippukunnan tunnuksista kurjelle halutaan ainakin partiohuivi, jotta se olisi vielä selkeämmin osa lippukuntaa.

Budjettia emme tässä vaiheessa sivunneet keskustelussa muuta kuin maininnan verran, sillä sen merkitys korostuu enemmän suunnittelu ja valmistusvaiheessa.

TIE-mallin soveltaminen omassa prosessissani

Haastattelun pohjalta muodostin asiakasprofiilin. Olen täydentänyt TIE-mallin sovellettua versioita omaan suunnitteluprojektiini liittyvin avainsanoin. Haastattelulla selvitetty asiakkaan toiveet ja tavoitteet muodostavat suunnitteluprojektin perustan (Kallal & Lamb 1993, 255). Kokosin haastattelussa saamani tiedot TIE-malliin toimivuuden, ilmaisevuuden ja esteettisyyden alle. (Kuva 13, sivulla 29.)

Kuva 13. TIE-mallin toteutuminen omassa prosessissani (Mäkilä 2019)

TIE-malliin täydentämäni avainsanat (kuva 13) eivät yksin välttämättä riitä selvittämään täysin, miten mikäkin termi liittyy kurkipukuun, joten avaan seuraavaksi termien merkityksiä yksi aihealue kerrallaan.

Toimivuus käsittelee käytännön asioita, jotta puvun käyttö olisi mahdollisimman vaivatonta, lähtökohtaisesti suunnittelijan tulee huomioida puvun mukavuus, riittävän helppo pukeminen ja riisuminen sekä puvun suojaavuus (Kallal & Lamb 1993, 255). Omassa projektissani toimivuus tarkoittaa esimerkiksi juuri puettavuutta ja riisuttavuutta, puku tulee suunnitella niin, että sen pukemiseen ei mene liikaa aikaa, eikä riisuminen olisi liian vaivalloista. Säilytysmahdollisuudet täytyy ottaa huomioon jo puvun rakenteissa, sillä lippukunnalla ei tällä hetkellä ole tilavia säilytysmahdollisuuksia puvulle. Puku tulee suunnitella pieneen tilaan sopivaksi.

Vaatehuollon ja korjauksen toteutettavuus tulee huomioida valitessa materiaaleja ja rakenteita. On kiinnitettävä huomiota puvun likaantuvimpiin ja kuluvim-

piin osiin, ja suunnitella ne niin, että ne voidaan korvata tarvittaessa uudella osalla. Kestävyys taas ohjaa harkitsemaan materiaalivalintoja ja mukavuus ohjaa lähinnä rakenteiden suunnittelussa. Materiaalit ja rakenteet tulee harkita tarkkaan, sillä ne vaikuttavat suoraan puvun kuumuuteen, painoon, hiostavuuteen, sekä säänkestävyyteen. Yhteiskäyttö, istuvuus ja liikkumismahdollisuudet liittyvät tiiviisti toisiinsa, sillä puku tulee suunnitella niin, että käyttäjän vaihtamien ei aiheuta ongelmaa kurjen tunnistettavuudessa esimerkiksi huonon istuvuuden takia. Liikkumismahdollisuudet tulee myös huomioida lähtökohtaisesti osana puvun mukavuutta.

Ilmaisevuus on termeistä hankalin, se tarkoittaa asioita, joita puvulla halutaan välittää ja symbolisoida sanattomasti. Ilmaisevuus liittyy tiiviisti kulttuurikon-tekstin ymmärtämiseen. (Kallal & Lamb 1993, 255). Ilmaistaviksi termeiksi olen listannut yhteishengen, puku edustaa koko lippukuntaa ja sen olisi tarkoitus toimia lippukuntaa yhdistävänä tekijänä ja yhteishengen kohottajana. Maskotin esisijainen kohderyhmä on lapset joten puvun tulee olla helposti lähestyttävä ja omalla tavallaan suloinen. Puku ei saa olla liian pelottava. Toisaalta lippukunnassa on paljon nuoria ja aikuisia mukana, joten puvun tulee olla uskottava ja hyvän maun mukainen. Listasin malliin myös asiakkaan eli Auran Eräkurjet, sillä maskotista halutaan lippukunnan näköinen, maskotin halutaan kuvastavan lippukuntaa ja sen jäseniä.

Kolmantena olen koonnut esteettisyyteen liittyviä termejä. Esteettisyys tarkoittaa visuaalisesti nähtäviä tekijöitä, joita käyttäjää ympäröivässä kulttuurissa pidetään kauniina ja ihailtavina. (Kallal & Lamb 1993, 255). Estetiikkaan kuuluvat puvun muodot. On tärkeää huomioida kuinka tarkasti muodot jäljittelevät kurkea. Myös materiaalin liikkuvuus vaikuttaa maskotin kokonaiskuvaan, liikkuvat kevyet materiaalit korostavat linnun siroutta, kun taas paksummat materiaalit tekevät puvusta jäykän myös visuaalisesti. Myös sommittelulla on merkitystä esteettisyyden kannalta, sommitteluun kuuluu muun muassa kurjen var- talon suhteutus ihmisvartalolle, sekä linnun tunnistettavien osien ratkaisut puvussa. Jos lähdetään tavoittelemaan aidonoloista kurkea, tulee huomioida höyhenpintaa kuvaava pintatekstuuri, sillä höyhenet ja sulat eivät ole kestävä tai helppohoitoinen ratkaisu maskotti puvussa. Maskeeraus on mahdollinen lisäys, jos ihmishahmoa halutaan häivyttää vielä entistä enemmän kokonai-

suudessa. Kaikki esteettiset tekijät vaikuttavat yhdessä kurjen tunnistettavuuteen.

6.2 Alustavat ideat

Ongelman rajaamisen jälkeen lähdin piirtämään luonnoksia ja ideoimaan erilaisia ratkaisuja puvun mallista, pitäen mielessä TIE-mallin suunnittelukriteerit. Ryhmähaastattelussa päädyttiin rajaamaan toteutus kevytrakenteisiin pukuihin, joita voidaan säilyttää pienissä tiloissa ja joiden kanssa voidaan liikkua ja toimia itsenäisesti. Luonnostelin aluksi muutamia pukukokonaisuuksia ensimmäisten ideoiden pohjalta (kuva 14).

Kuva 14. Alustavia luonnoksia kokonaisuudesta (Mäkilä 2019)

Ensimmäisissä luonnoksissa pyrin kehittämään erilaisia siipi- ja päämalleja (kuva 14). Pian ryhmäkeskustelun jälkeen selvisi, ettei alustavien mallien pohjalta voida järjestää lippukunnan johtajien yhteistä keskustelutilaisuutta niin, että olisin itse esittelemässä malleja. Lippukunnan kokousaikataulu ei sopinut yhteen omien työvaiheideni kanssa. Johtajiston halutaan kuitenkin ottavan osaa suunnitteluvaiheeseen, sillä puku on koko harrastusporukan yhteinen, ja kaikkien mielipiteet halutaan huomioida pukua suunniteltaessa. Ongelman ratkaisuksi kehitettiin kyselytutkimus. Kyselytutkimus on hyvä ja nopea tapa saada vastauksia suurelta joukolta, riippumatta heidän aikatauluistaan tai asuinpaikoistaan (Perkiä & Valli 2015, 109 - 110).

Esittelin siis maskottipuvun alustavat ideat lippukunnan jäsenille kyselytutkimuksen muodossa niin, että jokainen voi itsenäisesti pohtia vaihtoehtoja ja

antaa mielipiteensä luonnoksista. Kyselytutkimuksen jälkeen luonnostelen lopullisen maskottipuvun suosituimpien vastausten perusteella.

Kyselytutkimuksen suunnittelu

Luonnostelin kyselytutkimuksen runkoa ja kysymyksiä. Pyrin tekemään kysymyksistä sellaisia, että hyötyisin kyselystä mahdollisimman paljon suunnittelutyön ohella. Kyselytutkimus on määrällinen tutkimusmenetelmä, jossa vastaukset saadaan yleisimmin lukuina tai tilastoina, joiden avulla voidaan analysoida ja tutkia haluttua ilmiötä. Maskottikyselyn päämäärä on selvittää lippukuntalaisten toiveita kurkimaskotin visuaalisuudesta, sekä tehdä maskotin suunnittelusta yhteinen asia, jossa kaikki saavat vaikuttaa lopputulokseen. Kyselytutkimukselle on tärkeää, että vastaajat ymmärtävät kysymykset samalla tavalla ja että kysymykset eivät ole vaikeasti ymmärrettäviä tai liian hankalia vastaajalle. (Kananen 2014, 142 - 156.)

Kyselyn kohderyhmä on lippukunnan johtajat, aikuiset ja nuoret yli 15-vuotiaat partiolaiset. Vastaajien otanta on siis noin 40 henkilöä. Kohderyhmä tavoitetaan välittämällä kyselyä lippukunnan WhatsApp -keskusteluryhmissä. Kyselyä tehdessä on hyvä huomioida kyselyn toimivuus eri laitteilla, joilla todennäköisimmin vastataan kyselyyn (Perkiä & Valli 2015, 109 - 110). Välitystapa huomioiden on oletettavaa, että useimmat vastaajista vastaavat kyselyyn puhelimella. Olen huomionut sen kuvien asettelussa ja kysymyksien pituudessa.

Kyselyn luonteen kannalta ei ole merkityksellistä tunnistetaanko vastaaja vastauksista vai voiko kyselyyn vastata anonymisti, joten yhteisen linkin jakaminen on mielestäni tehokkain tapa saavuttaa kohderyhmä. Linkki on myös vaivattomin, jotta kohderyhmän henkilöt myös vastaavat kyselyyn. Aina on olemassa riski, että linkki jaetaan ryhmien ulkopuolelle tai joku vääristelee tulosta vastaamalla useita kertoja, mutta kyselyn aiheen kannalta pidän molempia virhelähteitä suhteellisen epätodennäköisinä. (Perkiä & Valli 2015, 111 - 115.)

Luonnostelin alustavien pukukokonaisuuksien pohjalta puvun osia, pitäen mielessä, että mallin valinta suoritetaan osittain kyselytutkimuksena. Minimoidakseni väärinymmärryksen riskin, päädyin esittelemään puvun osien luonnokset yhdessä referenssimateriaalia hyödyntäen. Se oli selkeämpi tapa ilmaista aja-

tuksiani ja visioitani, kuin pelkästään luonnoksen avulla. (Kuva 15.) Kaikki kyselytutkimuksen luonnoskuvat löytyvät liitteestä 2.

Kuva 15. Luonnoksia erilaisista kurjen päistä (Mäkilä 2019)

Pyrin pitämään kyselyn osat yksinkertaisina ja lyhyinä, jotta kysymyksiin vastaaminen olisi miellyttävää ja vaivatonta. Yleisin kysymystyyppi on kuvavalinta, jossa vastaajaa pyydetään valitsemaan itseään miellyttävin kuva. Kuvavalintakysymyksissä puvun luonnokset ovat tarkoituksella eri variaatioita, joten vastaajan on helppo ymmärtää vaihtoehtojen erot ja mahdollista valita mieluisin (kuva 15). Aina on kuitenkin pieni riski, että mikään vaihtoehto ei miellytä katsojaa, siitä huolimatta en lisännyt lomakkeelle ohitusnäppäintä. Viimeinen kysymys on avoin kysymys, jolla haen avoimia kommentteja aiheesta. Avoin kysymys ei ole pakollinen.

Testasin kyselytutkimuksen ensin pienelle ryhmälle varmistaakseni, että kysymykset ovat selkeitä ja kyselyssä ei ole esimerkiksi liian hankalasti muotoiltuja kysymyksiä tai epäselviä luonnoksia. Pienillä sanallisilla muutoksilla kysely oli valmis lähetettäväksi vastaajille.

Kyselyn tulokset

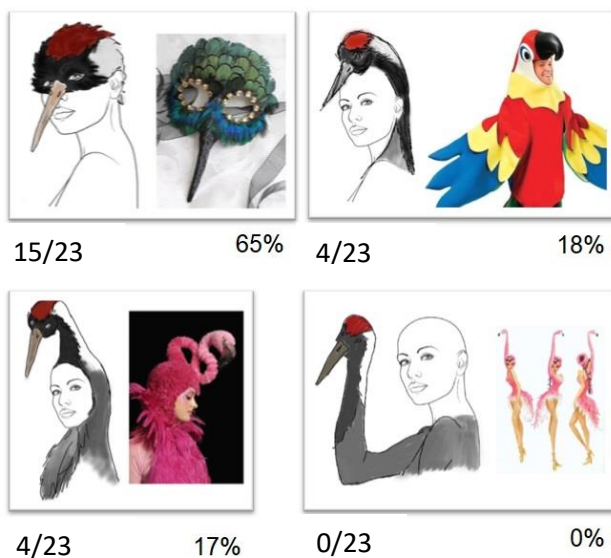
Kyselyyn vastasi 23 henkilöä, eli hieman yli puolet koko kohderyhmästä. Kyselyn vastaanotto oli innokasta lippukunnan keskusteluryhmissä. Monet johtajat olivat innoissaan saadessaan lisätietoa kurkimaskotista. Esittelen seuraavaksi kysymysten aihealueita ja mitä vaihtoehtoja vastaajat valitsivat, lopuksi

kokoan valitut vaihtoehdot yhteen kuvaan. Ensimmäisessä kysymyksessä selvitin kuvakollaasin avulla maskottipuvun tyyliä. Vaihtoehtoja on olemassa paljon enemmän, mutta rajasin vaihtoehdot kahteen itsenäni eniten kiinnostavaan tyyliisuuntaan. Maskottipuvun tyylivaihtoehtoina olivat aidonoloinen ja sarjakuvamainen kokonaisuus (kuva 16).

Kuva 16. Maskottipuvun tyyliä kuvaavat kuvakollaasit (Mäkilä 2019)

Tyyliisuuntakysymys (kuva 16) jakoi vastaajien mielipiteitä tasaisesti, 61 % vastaajista päätyi aidonolaiseen maskottiin. Suunnittelutyössä tulee siis huomioida mittasuhteet ja kurjen piirteet tarkasti, jotta puku edustaisi mahdollisimman aidonoloista kurkea. Toinen kysymys esitteli erilaisia päävaihtoehtoja, joita olivat puolinaamio, huppumainen pää, korkea tötterömäinen päähine ja käsinukke (kuva 17).

Kuva 17. Kyselytutkimuksen tulokset kurjen päästä (Mäkilä 2019)

Naamio sai kyselyssä huomattavasti eniten ääniä, 65 % kaikista vastauksista (kuva 17, sivulla 34). Suunnittelun kannalta naamio on haastava, sillä se ei anna puvulle itsessään lisäpituutta tai korosta kurjen pitkää kaulaa, joka oli yksi kurjen tunnistettavimmista piirteistä. Seuraava kysymys käsitteli siipimalleja. Luonnostelin erilaisia vaihtoehtoja selkään kiinnitettävien siipien ja täyspitkän siipiviitan väliltä. Lopulta tavanomaisimmat siipivaihtoehdot (kuva 18) kokosivat yhteensä enemmän ääniä kuin ääripäävaihtoehdot.

Kuva 18. Kaksi eniten ääniä kerännyttä siipimallia (Mäkilä 2019)

Ylemmän kuvan käsivarsiin kiinnittyvät liikuteltavat siivet saivat eniten ääniä, toiseksi eniten ääniä, yhden äänen erolla, keräsi samojen siipien kevyempi versio, joka näkyy alemmassa kuvassa (kuva 18). Ajattelin suunnittelijana yhdistää nämä kaksi siipimallia ja suunnitella näin enemmistöä (13/23 vastaajasta) miellyttävän pukukokonaisuuden. Neljäs kysymys käsitteli jalkatyyppejä, kyselyssä oli kuvat kolmesta erityyppisestä linnun jalasta, joiden ero oli lähinnä yksityiskohtaisuudessa (kuva 19, sivulla 36).

Kuva 19. Kyselytutkimuksen jalkavaihtoehdot (Mäkilä 2019)

Kyselyyn vastaajat valitsivat jaloista keskimmäisen, eli välimuotovaihtoehdon (kuva 19), jossa jalassa on yksityiskohtia, mutta ei kuitenkaan niin paljon, että se näyttäisivät täysin aidolta linnulta. Viimeinen kuvakysymys käsitteli kurjen pyrstöä (kuva 20).

Kuva 20. Pyrstön kaksi tyylisuuntaa (Mäkilä 2019)

Olin asettanut pyrstölle kaksi vaihtoehtoista tyyliä, toinen yksityiskohtainen, mutta kaksiulotteinen, toinen kolmiulotteinen ja ilmava (kuva 20). Lähes jokainen vastaaja kannatti kolmiulotteista pörheää pyrstöä, joka oli myös lähtökohdaisesti aidomman oloinen vaihtoehto. Pyrstön tyyli sopii siis hyvin ensimmäisessä kysymyksessä valittuun aidonolaiseen tyylisuuntaan. Kokosin yhteen kuvaan kaikki kyselyssä valitut puvun yksityiskohdat, joista muodostuvat suunnittelun visuaaliset lähtökohdat (kuva 21, sivulla 37).

Kuva 21. Kyselytutkimuksessa valitut puvun osat (Mäkilä 2019)

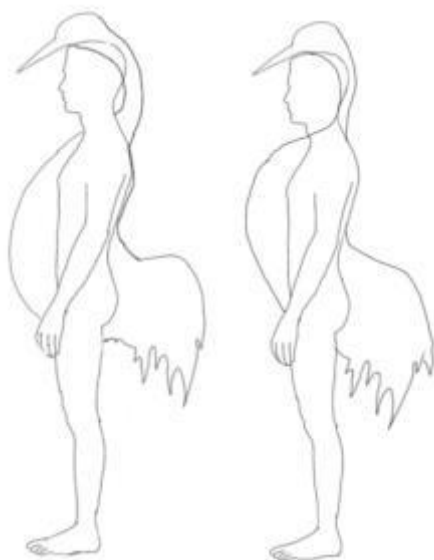
Suunnittelutyön kannalta tulokset (kuva 21) ovat suhteellisen yhteensopivia ja niiden pohjalta on helppo luonnostella kokonaisuus, joka todennäköisesti miellyttää useimpia lippukuntalaisia. Vastausten perusteella melkein kaikissa kysymyksissä lippukuntalaisilla oli pääasiassa yhtenevät mielipiteet.

Asetin kyselytutkimuksen loppuun vielä avoimen kysymyksen, jos jollakulla on joitakin erityishuomioita tai ajatuksia pukuun liittyen. Avoimeen kysymykseen vastasi viisi henkilöä. Neljä vastausta liittyi puvun ominaisuuksiin ja yksi vastaus kyseenalaisti puvun tarvetta, juuri niin kuin olimme pohtineet ryhmähaastattelussa.

Ominaisuuksiin liittyvistä vastauksista kahdessa kehoitettiin huomioimaan hyvät jalkineet, jotta puvun kanssa olisi hyvä esimerkiksi kävellä paraatissa. Lisäksi kommentoitiin säätöominaisuuksia, jotta pukua voisi käyttää moni eri ihminen. Kaksi kommentoineista nosti esille myös puvun säänkestävyyden sekä lämpötilaeroista johtuvan mukavuuden. Avoimen kysymyksen kautta tulleet vastaukset olivat pääosin asioita, joita olen itse harkinnut jo aiemmin TIE-mallia täydentäessä. Ainoastaan sateenkestävyys tulee tavallaan uutena asiana, jonka tarvetta ja toteutusta tulee harkita vielä tarkemmin suunnittelu- vaiheessa.

6.3 Suunnitelmien hiominen

Alustavia suunnitelmia kehitellessä mietin kurjen vartalon muotojen asettumista ihmisvartalolle. Päätin kuitenkin jättää keskivartaloa käsittelevän kysymyksen pois kyselytutkimuksesta, sillä halusin ratkaista vartalon mallin ja toteutuksen itse. Ensimmäiseksi luonnostelin vartalosta hieman alapainoisen, sillä kurjen vartalon painopiste jää suhteellisen alas. Kokeilin myös hahmotella kurjelle niin sanotun pyöreän hanhen rinnan, joka osoittautuikin toimivaksi ratkaisuksi. Pyöristetty rinta luo puvun siluetista siromman ja sitä kautta kurjelle ominaisen muodon. (Kuva 22.)

Kuva 22. Luonnos kurjen vartalon muokkauksesta ihmisvartalolle (Mäkilä 2019)

Pyöristetty rinta auttaa myös asettamaan siivet oikealle kohdalle vartalolla, myös pyrstö asettuu kauniisti. Jälkimmäisestä luonnoksesta on nähtävissä, miten rintakehän muoto tuo pukuun ryhtiä. Asento muistuttaa hieman lentoon lähtevän kurjen asentoa. Luonnoksesta on arvioitavissa myös tarvittavan toppauksen määrä halutun muodon saavuttamiseksi. (Kuva 22.)

Luonnostelin alustavien ideoiden pohjalta yhden pukumallin, jonka esittelin lippukunnan edustajille. Luonnos toimi pohjana, jota voidaan tarvittaessa muokata ja kehittää asiakkaan toiveiden mukaan. Lisäksi valmistelin mallin esittelyä varten samasta pukumallista kaksi eri luonnosversioita, joissa erona on pintamateriaali. Ensimmäisessä luonnoksessa pintamateriaali on poimutet-

tua tylliä, toisessa pitkäkarvaista tekoturkista (kuva 23). Pintamateriaalin valinta vaikuttaa jonkin verran puvun yksityiskohtiin. Esimerkiksi turkiksesta valmistetussa mallissa siivistä tulisi levymäiset tasaiset kappaleet, kun taas tylliveriossa olisi tarkoitus hyödyntää tyllin lisäksi eri materiaaleja elävän pinnan luomiseksi. Esittelin molemmista vaihtoehdoista näytetilkkut selventääkseni visioita asiakkaalle.

Kuva 23. Sama pukumalli, eri materiaaleista (Mäkilä 2019)

Lippukunnan edustajat olivat tyytyväisiä esittämäni luonnokseen puvun mallista (kuva 23) ja lippukuntalaiset kiinnostuivat lähtökohtaisesti enemmän tyllistä pintamateriaalina. Keskustelussa myös huomioitiin kyselytutkimuksessa noussut ajatus sateenkestävyydestä, turkispinnasta näkee, että se on kastunut, tyllistä kastuminen on hankalampi erottaa. Poimutettu tylli myös näyttää sulkapeitteeltä enemmän kuin tekoturkis.

Kurkipuvun malliksi siis valittiin luonnos tyllillä pinnoitetusta maskotista. Luonnokseen ei tullut valintakeskustelussa tai sen jälkeen ulkoisia muutoksia, joten viimeistelin luonnoksen ja aloitin puvun työstämisen luonnoksen pohjalta. Aluksi luonnostelin maskotin valmistamiselle alustavan budjetin (kuva 24, sivulla 40).

Budjetti, Maskottipuku	200 €
Pohjarakenne	45 €
- Polyesterivanu	
- Vetoketjut, hakaset	
- Vedenkestävä kangas	
- Tukikankaat	
- Lakanakangas	
Pohjakangas	60 €
Pintamateriaalit	70 €
- Tylli	
- Huopa	
Naamio	25 €
- Worbla	
- Muut materiaalit	

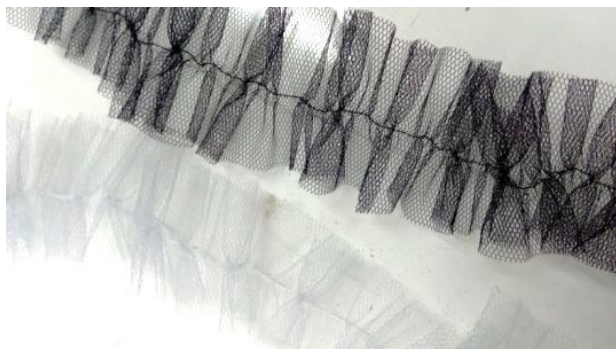
Kuva 24. Alustava budjettiarvio (Mäkilä 2019)

Arvioin alustavassa budjetissa kuinka paljon voin käyttää rahaa pohjarakenteeseen, pintamateriaaleihin ja yksityiskohtiin (kuva 24). Budjettiarvioon on laskettu mukaan ompelulangat, sekä muut pientarvikkeet kuten esimerkiksi kuminauha ja tarranauha. Valmistukseen liittyviä tila- tai laitekustannuksia budjettiin ei tarvitse sisällyttää, sillä valmistan puvun Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun Kouvolan kampuksen ompelutiloissa.

7 MASKOTIN VALMISTUS

7.1 Suunnitelman esittely

Toteutettava kurkipuku muodostuu useasta erikseen puettavasta osasta. Kurkipuvun pinta valmistetaan poimutetusta tyllistä (kuva 25, sivulla 41). Tyllillä voi helposti luoda höyhenpeitettä muistuttavaa elävää pintaa, joka näyttää hyvältä niin kaukaa kuin läheltäkin. Tylli on materiaalina halpaa ja helposti käsiteltävää. Jos puvun pinta kuluu tai menee pilalle ajan myötä, tylli voidaan helposti vaihtaa puvun osasta ilman, että koko kappaletta tarvitsee korvata uudella. Tylli ei ime vettä, joten se ei kastuessaan lisää puvun painoa, lisäksi tiivis röyhelöpeite itsessään suojaa pukua kastumiselta. Käytän puvussa pääasiassa kovaa tylliä, sillä se ei lähde repeytymään niin helposti kuin pehmeä tylli. Käytän kuitenkin pehmeää tylliä puvun alueilla, jotka saattavat olla kosketuksissa ihon kanssa, sillä kova tylli voi tuntua epämukavalta ihoa vasten.

Kuva 25. Puvun pintamateriaali on poimutettua tylliä (Mäkilä 2019)

Vaikka tylli itsessään on kevyt materiaali, se ei tarkoita, että puku jäisi silti erityisen kevyeksi. Tyllistä (kuva 25) muodostuva röyhelöpinta tarvitsee tukevan pohjan, jotta puku ei menetä muotoaan käytössä. Vartalon pohjamateriaalina käytän villakangasta, sillä villakangas imee kosteutta, eikä siksi esimerkiksi hiosta käytössä yhtä paljoa kuin tekokuitukankaat. Villakangas toimii lämmikkeenä esimerkiksi ulkotapahtumissa, eikä puvun alle ei välttämättä tarvitse pukea paksuja talvivaatteita. Kuvaan luonnoksessa lippukunnalle hyväksyttämäni kurkipukua. Luonnoksessa on myös alustavaa hahmotelmaa kurkipuvun takaosasta. (Kuva 26.)(Liite 3.)

Kuva 26. Kurkimaskotin luonnos (Mäkilä 2019)

Seuraavaksi käyn yksi kerrallaan läpi suunnitellut puvun osat (kuva 26, sivulla 41) alkaen kurjen päästä. Kurjen pää toteutetaan puolinaamiona, joka jatkuu hatun tavoin päälle. Valitsin hattumaisen rakenteen siksi, että se on mukavampi ja tukevampi käyttää, kuin niskaan nauhoilla kiinnittyvä naamio. Lisäksi hattumaisessa rakenteessa pystyin parhaiten kuvaamaan kurjen päälän väri-tytystä, sillä päälän punainen värialue on merkittävä tekijä linnun tunnistettavuudessa. Naamion valkoisissa osissa haluan yhdistää tylliin valkoisia höyheniä, luodakseni yhteyden lippukunnan paraatiasussa käytettäviin höyheniin ja sulkiin. Puolinaamion kanssa puvun käyttäjä pystyy näkemään ja kommunikoimaan normaalisti. Koska kurjen pää toteutetaan puolinaamiona, pyrin luomaan pituusilluusiota naamion takaosan muodolla, sekä tumman ja vaalean värin sommittelulla puvun kaulan ja olkapäiden alueella.

Kurjen rintamuksen pyöreä malli toteutetaan täytevanulla ja pyrstö muodostetaan puvun alle asetettavalla turnyyrillä. Turnyyri on historiallisen alushameen 1800-luvun lopulla yleistynyt muoto, joka kohottaa hametta takapuolen päältä. (Muoti 2012, 200.) Turnyyrin tukirakenne on kevyt ja se muodostuu useimpien tukivanteista (kuva 27).

Kuva 27. Kolme esimerkkiä historiallisten turnyyrien rakenteista (Bustle s.a.)

Turnyyri (kuva 27) on myös hyvä ratkaisu puvun toimivuuden kannalta, sillä se menee kokoon ja joustaa tarpeen mukaan. Vartalon pukeminen tapahtuu kahdella vetoketjulla, joista toinen on niskassa, jotta käyttäjän pää mahtuu päältä. Toinen vetoketju on vasemmassa sivusaumassa. Puvun pukemisessa ja riisumisessa tarvitaan toisen henkilön apua, sillä tylliröyhelöt jäävät helposti

kiinni vetoketjuun. Vetoketju on kuitenkin parempi ratkaisu kuin esimerkiksi tarranauha, johon tylli jäisi myös kiinni helposti.

Keskivartalo muodostuu siis tunikamaisesta yläosasta, jossa on pitkät hihat. Siivet muodostuvat paksusta huovasta muotoilluista sulista, jotka kiinnittyvät hihan takaosaan. Pintamateriaalina siivissä yhdistellään huopaa ja tylliä. Huovan hyvä perusominaisuus on se, että ajan mittaan siipien materiaali pehmenee ja kuluu käytössä, huopaa voidaan kovettaa kankaankovettimella ja näin ollen voidaan palauttaa alkuperäinen jäykkyys ja siiven muoto. Siiven asettamisessa hihansuulla tulee huomioida, että rannetta pitää pystyä liikuttamaan vapaasti, jotta käyttäjä pystyy toimimaan normaalisti puvun kanssa.

Kurjen jalat muodostuvat housuista ja erillisistä jalkateristä. Hankin pukuun kaupasta kiiltäväpintaiset ihonmyötäiset leggingsit, sillä haluan jalkoihin nahkaa muistuttavan kiiltävän pinnan. En valmista leggingsejä itse, sillä kulutus tuotteena leggingsit voidaan joutua uusimaan muutaman vuoden välein. Kurjen jalkaterät kiinnittyvät nilkkaan ja ne asettuvat käyttäjän oman kengän päälle. Näin ollen kurjen jalat eivät vaikuta käyttäjän kävelymukavuuteen esimerkiksi partioparaatissa. Jaloissa on tarrakiinnitys, sekä kengän alle menevä kuminauha. On tärkeää huomioida, että jalat pölyntyvät ja likaantuvat helposti käytössä. Jalkoja on pystyttävä pesemään ja huoltamaan ja materiaalit ja rakenteet tulee valita sen mukaan.

7.2 Puvun osien valmistus

Aloitin puvun valmistuksen lokakuussa 2019, lähdin ensimmäiseksi rakentamaan kurjen vartalon muotoa mallinukelle, sen jälkeen valmistin lakanakan kaisen prototyypin. Prototyypin muutosten jälkeen aloin järjestelmällisesti työstämään puvun osia yksi kerrallaan. Prototyypin valmistus oli kaikkein hyödyllisin vaihe, sillä siinä huomasin, jos jokin asia visiossani ei toiminut käytännössä. Lisäksi pystyin hiomaan esimerkiksi puvun valmistusjärjestystä kokemuksieni pohjalta. Käsittelen tarkemmin prototyypinkehitysvaihetta luvussa 7.2.2, jossa käsittelen laajemmin vartalon valmistusta.

Valmiissa puvussa käyttäjä koko asettuu 34 - 40 välille, puku on suunniteltu noin 160 - 175 cm mittaiselle henkilölle. Käytin suunnittelun ja kaavoituksen

apuna Tekstiili ja vaateusteollisuus ry:n, sekä Kuopion yliopiston vaateustusfysiologian laboratorion kokoamaan Naisten N-2001 -mittataulukkoa (Merkinnät s.a.). Vertailin mittataulukkoa hyödyntäen esimerkiksi hihan pituuksia erikokoisilla käyttäjillä. Lisäksi yritin arvioida puvulle sopivaa helman pituutta taulukon avulla.

7.2.1 Naamio

Teatterimaailmassa naamiot voidaan toteuttaa esimerkiksi näyttelijän omista kasvoista valmistetulle kuolinnaamionlelle, näin ollen naamioista tulee varmasti sopiva ja mukava käyttää. Koska maskottipuvulla ei ole yhtä selkeää käyttäjää, käytin naamion muotoilun pohjana mallinaamiosta tehtyä kipsinaamiota. Tässä tapauksessa mallinaamion käyttö oli mielestäni perusteltua siksi, että kurjelle ei tule luonnollisia ihmismäisiä kasvonpiirteitä, jotka saavutettaisiin kuolinnaamiota hyödyntäen. Luonnolliset kasvonpiirteet useimmiten puuttuvat mallinaamiosta. (Gillette 2008, 489.)

Valmistin kipsinauhasta puolinaamion muotoisen pohjan, jonka höyrytysvaiheessa asettelin hattutukin päälle. Naamion pohjamateriaalina käytin ruskeaa kovaa huopaa, jota käytetään hattujen valmistuksessa. Huopa muotoillaan höyryttämällä ja venyttämällä sitä hattutukin päälle. Hattutukki muodosti naamion jatkoksi otsan, joka helpotti naamion muotoilua. Kun huopa oli höyrytetty haluttuun muotoon, kiinnitin sen tukille nauhalla ja niitellä ja annoin kuivua. (Kuva 28.) Seuraavana päivänä irrotin huovan tukilta ja leikkasin sen halutun muotoiseksi, lisäksi leikkasin naamioon silmänreiät. Kaavoitin naamion jatkoksi huovasta hatun takaosan, jonka kiinnitin naamion reunaan. Naamion niska- puolelle leikkasin palan leveää kuminauhaa, joka tekee naamioista jäməkäm- män, mutta antaa sille myös muutaman sentin säätömahdollisuuden.

Kuva 28. Naamion valmistuksen vaiheita (Mäkilä 2019)

Naamion pinta päällystetään tyllillä, niin kuin muukin vartalo. Kun naamion pohja oli valmis, päällystin sen mustalla, valkoisella ja punaisella trikookankaalla kurjen pään värialueita jäljitellen (kuva 28, sivulla 44). Naamionpohjaan ommeltujen trikookankaiden ansiosta päälle ommeltavan tyllin sävy säilyy kirkkaana. Käytin naamion pinnassa pehmeää tylliä, jotta se olisi mukavamman tuntuinen ihoa vasten. Naamioon tulee mustaa, valkoista ja kahta eri punaista tylliä. Punainen alue tulee eri tylleistä siksi, etten ollut tyytyväinen saatavilla oleviin tyllin sävyihin, joten tein haluamani sävyn yhdistellen eri värejä ompeluvaiheessa.

Kiinnitin naamion etupuolen tyllit käsin ommellen, jotta pohjalla oleva muotoiltu huopa ei vioittuisi ompelukoneen paininjalan alla (kuva 29). Röyhelöiden ompelu trikookankaalle oli helpompaa kuin suoraa kovalle huovalle. Lisäksi käytin käsinompelussa apuna käyrää verhoiluneulaa, sillä tylliä tuli naamion pintaan tiiviisti, noin 3-7 mm välein. Tylliä ommellessa tutkin kuvia linnun sulkien suunnasta linnun kasvoilla, jotta tylli asettuisi naamiossa luonnollisesti.

Kuva 29. Naamio käsinompeluvaiheessa ja koneompelun jälkeen (Mäkälä 2019)

Aloitin tyllin ompelun silmien ympäriltä ja ompelusuunta oli silmien ja nokan ympäriltä pois päin. Niskapuolen pinnan ompelin ompelukoneella. (Kuva 29.) Viimeistelin tyllin ompelemalla tyllisuikaleita värien rajoille, jotta naamion pinta näyttäisi luonnollisemmalta. Lopuksi vielä ompelin valkoiseen tyllin joukkoon muutamia valkoisia höyheniä.

Kurjen nokan valmistin Worblastasta, joka on lämmöllä muokattava muovimateriaali. Valitsin nokan materiaaliksi Worbla's Meshed Arts, joka on kestävä ja

tukeva Worbla-tyyppi. sillä sen toisella puolella on tiheä verkkorakenne. (Worbla-tuotteet s.a.) Valitsin kyseisen Worblan myös siksi, että sen sävy oli lähökohtaisesti luonnollisen kellertävän ruskea, joten muotoilun jälkeen nokkaa ei tarvitse maalata kokonaan, vaan varjostus ja sävytys riittäisivät. (Kuva 30.)

Kuva 30. Nokka ennen ja jälkeen Worblan muotoilun (Mäkilä 2019)

Muotoilin pahvista naamioon sopivan nokan muotin. Päädyin luonnoksen mukaiseen suhteellisen lyhyeen nokkaan. Muotti kannattaa pinnoittaa kelmulla tai foliolla, jotta Worbla ei takerru kiinni muottiin. Leikkasin Worblasta pahvinkaa- van mallisen kappaleen. (Kuva 30.) Worblan muotoilu tapahtuu kuumailmapuhaltimella, Worbla pehmenee nopeasti muotoiltavaksi eikä polta ihoa koskettaessa. Kun Worblaa työstää kostutetuilla sormilla, pintaliima ei takerru ihoon, eikä pintaan jää sormenjälkiä. Muotoilin nokan pahvimallin päälle, kun nokka oli jähmettynyt, käsittelin sen vielä uudelleen. Muotoilin nokkaan uria ja esimerkiksi sierainten painaumat, jotta kokonaisuus olisi luonnollisempi (kuva 31).

Kuva 31. Nokka viimeisteltynä ja kiinnitettynä naamioon (Mäkilä 2019)

Valitsin nokan sävyttämiseen akryylimaalain. Maalasin nokkaan tummempia varjokohtia ja sieraimet, lisäksi korostin vaaleammilla sävyillä nokan korkeampia kohtia. (Kuva 31, sivulla 46.) Nokan kiinnittämiseen käytin kontaktiliimaa, lisäksi tein jo muotoiluvaiheessa nokan reunaan muutaman pienen reiän, jotta voisin tukea nokan naamioon myös ompelemalla. Kiinnitettyäni nokan naamioon, viimeistelin nokan kiinnityskohdat tyllillä.

7.2.2 Vartalo ja pyrstö

Aloitin vartalon valmistamisen puvun pohjarakenteista. *Costumes and Chemistry* -kirjassa oli useita vinkkejä pehmustetun täytevartalon valmistamiseen, päädyin yhdistelemään kahta eri metodia; polyesterivanua sekä muoviluita. Ensimmäiseksi muotoilin mallinukelle lakanakankaasta puvun peruskaavan etukappaleen, jonka päälle lähdin asettelemaan vanulevyjä kerroksittain niin, että sivuprofiiliin alkoi muodostua pyöreä lintumainen muoto. Käytin vanulevyjä, jotta lopputulos olisi liikkuva ja taipuisa, sekä pehmeä halatessa. Käytin pohjamateriaalina lakanakangasta, sillä se ei jousa ja siihen on helppo kiinnittää tukiluut. Tuin rintakehän muodon muoviluilla, sillä ajan mittaan pelkkä vanutäyte kuluu ja latistuu. Tuin rintakehän neljällä vaakasuuntaisesti asetetulla ja yhdellä pystysuuntaisella muoviluulla. Rintakehän tuenta antaa puvulle ryhtiä ja se myös kannattelee tulevaa pintamateriaalia paremmin kuin vanulevyt yksinään. (Moss 2001, 327 - 329.) (Kuva 32.)

Kuva 32. Vartalon tukirakenteen kehitys (Mäkilä 2019)

Muotoilin rintakehää ja pyrstön pohjaa yhtä aikaa, jotta puvun kokonaislinja pysyisi sulavana. Aloitin turnyyrin muotoilun kopiaimalla olemassa olevan turnyyrin kaavan. Kuosittelin kaavaa uudelleen saavuttaakseni kaipaamani pyö-

reämmän ja jyrkemmän muodon. Kuvassa 32 (sivulla 47) näkyy, että aluksi uudelleen kuosittelemani turnyyri oli tuettu ainoastaan kolmella muoviluulla, mutta myöhemmin päädyin lisäämään turnyyriin kaksi uutta luukujaa, jotta saavuin haluamani pyöreiden ja ryhdikkään muodon.

Kun tukirakenteet olivat valmiit, muotoilin keskivartalon kaavan lakanakanakasta nukun ja pohjarakenteiden päälle, sen jälkeen jäljitin kappaleista kaavat kaavapaperille. Lisäsin kaavaan helmaan pituutta, sekä korjailin muun muassa sivusauman suuntaa. Valmistin prototyypin lakanakanakaasta. Prototyypillä valitsin sopivat vetoketjun paikat ja pituudet, sekä korjasin puvun istuvuutta. Sovitin prototyypin kahdelle ihmiselle, sekä erikokoisille mallinukeille saadakseni käsityksen puvun kaipaamista korjauksista. (Kuva 33.)

Kuva 33. Muotoiltu keskivartalo ja sen pohjalta valmistettu prototyyppi, sovitettuna nukelle ja ihmiselle (Mäkilä 2019)

Sovitusten pohjalta korjasin puvun päántietä ja avasin kädentietä entistä enemmän. Lisäsin myös hihaan väljyyttä sekä pituutta, luvussa 7.2.3 käsittelem hihaa ja siiven valmistamista tarkemmin. Keskimmaisessä kuvassa näkyy, että päädyin lisäämään selkään kuminauhakujan, jotta puku istuisi paremmin myös pienikokoiselle käyttäjälle. Kuminauhakujan ansiosta puku istuu samalla tavalla koosta riippumatta, lopullisessa versiossa asetin kuminauhakujan alemmas, kuin prototyypissä. Viimeisestä kuvasta näkyy, että myös helma tarvitsi lisää pituutta, ja sivusauman asentoa piti korjata vielä uudelleen. (Kuva 33.) Koska hihat ovat myös siivet, käsiä todennäköisesti liikutetaan normaalia enemmän ja normaalia ylemmäs, joten myös helma nousee jonkin verran. Halusin ehkäistä helman nousemista ja varmistaa, että puvun alla oleva turnyyri ei vahingossakaan näkyisi helman alta. Helman pidennyksen lisäksi nos-

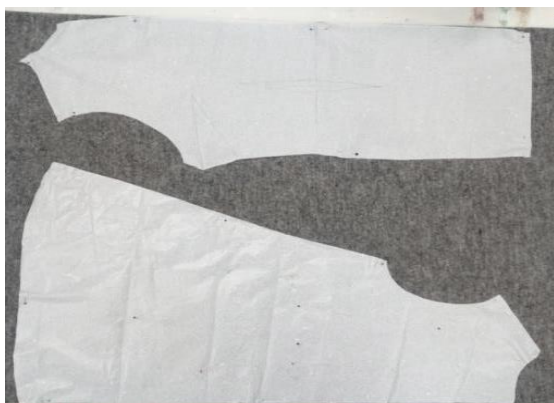
tin pääntietä 1,5 cm niin, että muodostuu matala pystykaulus, johon voi ommella tylliä. Siirsin prototyyppiin tehnyt muutokset paperikaavoihin.

Valitsin pohjakankaan sävyn kokeilutilkun avulla, kokeilussa ompelin tylliröyhelöitä harmaalle, mustalle ja valkoiselle pohjalle, tarkastellakseni millä pohjaväriellä saan aikaan parhaan sävyn harmaalle tyllille (kuva 34).

Kuva 34. Kokeilutilkku tyllipinnasta (Mäkilä 2019)

Tyllin sävy oli mielestäni paras harmaalla kangaspohjalla. Samalla kokeilulla (kuva 34) pystyin arvioimaan tarvittavan tyllin määrää koko puvussa. Pohjakankaan näytetilkkujen tilaamisen jälkeen puvun materiaaliksi valikoitu huovutettu villakangas, se on tukeva, mutta mukava päällä (kuva 35). Puvusta ei tule täysin vedenkestävää, mutta lisäksi olkapäille ja rintakehälle vedenkestävän kangaskerroksen, mukavuussyistä en vuorita pukua vedenkestäväksi, sillä puvusta tulisi hiostava ja myös villan joustavuus ja liikkuvuus kärsisivät. Muita puvun osia ja pintaa voidaan tarvittaessa suihkuttaa vedenkestävällä suihkeella.

Kuva 35. Miehustan kankaan leikkuu (Mäkilä 2019)

Leikkasin kaavat villakankaasta (kuva 35) reiluilla saumavaroilla. Leikkasin tyllistä etukäteen noin 5 cm leveitä kaitaleita, jotka poimutin teollisuusompelu-

koneen poimutuspaininjalan avulla. Ompelin poimutetut tyllisuikaleet miehus-
tan kappaleisiin noin 1,5 cm täisyydelle toisistaan. Ompelin tyllipinnan pääasi-
assa kappaleiden ollessa vielä irti toisistaan (kuva 36). Tyllipintaa voidaan
ommella lisää ja parannella, vaikka vartalon kappaleet olisi ommeltu yhteen.

Kuva 36. Tyllipinta vartalon kappaleilla (Mäkilä 2019)

Ensimmäiseksi ompelin kappaleisiin kaulan alueen mustaa ja valkoista peh-
meää tylliä, jonka jälkeen aloin täyttämään raja-alueita pehmeällä harmaalla
tyllillä. Niskan ja kaulan valkoinen ja musta tylli luovat illuusiota pitkästä kau-
lasta, sekä johdattavat katseen kohti naamiota. Rinnan päällä vaihdoin tyllin
asteittain kovaan harmaaseen tylliin. (Kuva 36.) Jätin helman vielä ompele-
matta, jotta koko puvun helmasta tulisi yhtenäinen. Seuraavassa kuvassa ha-
vainnollistan pyrstön kehittymistä vaiheittain. (Kuva 37.)

Kuva 37. Pyrstön kehittyminen vaiheittain (Mäkilä 2019)

Myös pyrstö alkoi tasaiselta harmaalta pohjalta, jossa tylliröyhelöt olivat muuta
pukua pidempiä. Aluksi lähdin lisäämään pyrstön alareunaan mustaa tylliä

tuomaan syvyyttä. Jätin kuitenkin tummien tyllikerrosten väliin muutamia vaaleanharmaita röyhelöitä, jotta pyrstöstä ei tulisi liian tumma. Käytin tummanharmaata tylliä myös pyrstössä pehmentääkseni värien siirtymää. Kolmannessa kuvassa kokeilen pyrstöön erimittaisia huopasulkiä sekä pyrstön yhteensovittuutta siiven kanssa. (Kuva 37, sivulla 50.)

Päädyin lopulta yhdistelemään pitkiä ja lyhyitä sulkiä. Valmistin sulat mustasta polyesterihuovasta ja tyllistä. Käytän tylliröyhelöä koristeena sulan reunassa. Käytin sulissa mustaa ja tummanharmaata tylliä. Eriväriset tyllit luovat luonnollisen siirtymän mustan huovan ja harmaan tyllin välillä. Kun olin tyytyväinen pyrstön muotoon, ompelin vielä etu- ja takakappaleelle vaaleanharmaan joukkoon tummanharmaata tylliä luomaan varjostuksia esimerkiksi puvun kylkiin (kuva 38).

Kuva 38. Miehustan kappaleet viimeisteltynä tumman harmaalla tyllillä, kappaleet valmiina yhdistettäväksi (Mäkilä 2019)

Kun puvun pinta oli valmis, yhdistin puvun osat keskenään (kuva 38). Yhdistin vanulevyistä muodostetun rintakappaleen etukappaleelle kiinnittämällä sen saumavaroihin. Lisäsin myös vedenkestävät kappaleet etukappaleen rintakehälle ja takakappaleen olille villakankaan alle. Ompelin takakappaleelle niskan vetoketjun. Yhdistin puvun olkasaumat ja ompelin vetoketjun vasempaan sivusaumaan. Sivun vetoketjun vetosuunta on kainalosta alaspäin.

Vetoketjuiksi valitsin vahvan muovivetoketjun, jossa hammastus on 7mm leveä. Valitsin vetoketjun siksi, että muovinen vetoketju on hellä tylliä kohtaan,

eikä tylli repeydy tai vioitu helposti, vaikka se hieman jäisikin lukon ja hampaiden väliin. Vetoketjun jälkeen yhdistin oikean sivusauman ja huolittelin pääntien ja helman sekä viimeistelin ne tyllillä. Ompelin hihan pyöriölle syötöslangat ja harsin hihan kiinni miehustaan ennen ompelua. Hihan istutuksen jälkeen ompelin niskaan hakasen ja muotoilin hieman röyhelöitä. Jätin pukuun reilut saumavarat, jotta puvun istuvuutta ja väljyyttä voidaan muokata tarvittaessa.

Koska vartalo muodostuu tunikamaisesta yläosasta, hankin puvun alaosaksi kiiltäväpintaiset leggingsit. Leggingsit luovat kontrastin runsaalle puvulle. Haluan jalkojen olevan mahdollisimman kapeat muuhun pukuun verrattuna. Leggingsien kiiltäväpinta on myös tärkeä, jotta ne sopivat yhteen suunnittelemini jalkaterien kanssa.

7.2.3 Siivet

Kurjen siivet ovat suunnitelmassani osa puvun hihoja. Käytin hihan kaavana kaarevan hihan peruskaava ilman ranneketta. Muotoilin hihansuun kämmenselänpuolelta kolmiomaiseksi, sillä se sopi puvun visuaaliseen ilmeeseen. Hihan suun muoto auttaa myös häivyttämään vaihtuvan käyttäjän käden pituuseroja. Lyhemmällä käsivarrella hihan suun muoto ei erityisesti haittaa toimimista, mutta pidemmällä käsivarrella hiha näyttää sopivan mittaiselta, sillä kolmio peittää lyhyen hihan paljastaman ranteen. Prototyypin sovittamisen jälkeen päädyin lisäämään hihaan pituutta, väljyyttä, sekä 1,5 cm lisää korkeutta hihan pyöriölle, jotta hihan yläosa olisi väljempi.

Hihat ja siipien pohjakangas ovat harmaata polyesterihuopaa, eli eri materiaalia, kuin muu vartalo (kuva 39, sivulla 53). Hihoissa käyttämäni huopa on kevyempää ja polyesterin takia myös kestävämpää kuin vartalossa käyttämäni villakangas. Halusin varmistaa, että hihasta tulee kestävä, sillä en ollut varma kuinka painavat siivistä tulisi.

Kuva 39. Hihojen kappaleet ennen ja jälkeen tyllin ompelun (Mäkilä 2019)

Ompelin hihan pohjakankaan tyllillä ennen siipikaitaleen lisäämistä tai hihan sivusauman yhdistämistä. Ompelin tyllin kaarevasti niin, että röyhelöiden suunta asettuu kauniisti yhdistyessään siipikaitaleen hihan takaosaan. Hihan suulle ommeltu tylli on pehmeää tylliä, jotta tylli ei tuntuisi terävältä osuessaan hihan reunan yli iholle. Muuten hiha on pinnoitettu kovalla tyllillä. Jätin hihan takapuolelta noin 7 cm leveän alueen ilman tylliä, sillä se hihan osa on jatkuvassa kontaktissa joko puvun kyljen tai siiven kanssa, joten pinta kuluisi hetkessä epäsiistiksi. Kyseinen kaitale ei myöskään näy käytössä, sillä siipi peittää sen. (Kuva 39.) Koska polyesteri ei juuri ime kosteutta, otin mallia tekokuituisista urheilutakeista ja kiinnitin kainaloiden alueelle muutaman sirkkarenskaan (kuva 40).

Kuva 40. Puvun kainalossa olevat sirkkarenskaat valmiissa puvussa, kuva takapuolelta siiven alta (Mäkilä 2019)

Sirkkarenskaat (voidaan kutsua myös purjerenkaiksi tai sirkoiksi), ovat pieniä metallisia renkaita, joilla voidaan tehdä esimerkiksi huoliteltuja ja kestäviä

”aukkoja” kankaalle (kuva 40, sivulla 53). Sirkkojen tarkoitus on lisätä ilman vaihtuvuutta ja vähentää puvun hiostavuutta hihojen materiaalin seurauksena.

Tein paperista muutaman sulkakokeilun, joilla hahmottelin sopivaa pituutta ja muotoa siiven kärkisulille. Kokeilin pienemmillä sulilla kerroksellisuutta ja asetelua. Paperiversion pohjalta pystyin arvioimaan myös alustavaa kankaan menekkiä. (Kuva 41.)

Kuva 41. Siiven kärjen hahmottelua sekä sulkien leikkuu (Mäkilä 2019)

Alun perin harkitsin sulkien materiaaliksi 4 - 7 mm paksua huopaa, mutta näyttökujen tarkastelun jälkeen päädyin käyttämään noin 1,5 mm paksua mustaa polyesterihuopaa kaksinkertaiseksi taitettuna. Valitsin paperimalleista sopivimmat sulkamallit ja käytin niitä kaavana sulkien leikkuussa (kuva 41). Jotta sulat sopisivat paremmin yhteen muun puvun kanssa, koristelin sulkien reunat tai sulkien ruodit tylliröyhelöillä (kuva 42).

Kuva 42. Sulkakokeiluja, kaksi siipisulkaa ja yksi pyrstösulka (Mäkilä 2019)

Tarkastelin kuvia kurjen siivistä ja huomioin siiven selkäpuolen olevan harmaampi ja mustan sulkarajan olevan selkeämpi kuin etupuolella. Valmistin erilaisia sulkia (kuva 42, sivulla 54) siiven selkä- ja etupuolelle hyödyntäen mustaa ja harmaata tylliä. Pyrin siihen, että sulat muodostavat luonnollisen värsiirtymän harmaasta tyllistä mustiin kärkisulkiin.

Sen sijaan, että olisin työstänyt molempia siipiä yhtä aikaa, aloitin toisesta siivestä, jotta voin rauhassa kokeilla sulkien ja tyllin asettelua sekä siiven rakenteen toimivuutta käytännössä. Liitin hihan takaosaan alaspäin levenevän kaksipuolisen huopakaitaleen, jonka olin tukenut tukikankaalla. Tein kaitaleen toiselle puolelle tyllistä siiven harmaan selkäpuolen ja toiselle puolelle siiven etupuolen yhdistelemällä sulkia ja tylliä kaitaleelle. (Kuva 43).

Kuva 43. Siiven tukikaitale ja sulkien asettelua (Mäkilä 2019)

Pyrin luomaan sulilla kerroksellisen ja monipuolisen pinnan siiven sisäpuolelle. Oikeanpuoleisessa kuvassa kokeilen sulkien mahdollista asettumista kaitaleelle. (Kuva 43). Valitsin alimmaiseksi sulkia, joissa oli mustaa tylliä koristeena, mitä lähempänä sulat ovat värien rajapintaa, sitä enemmän sulkien koristeena on käytetty harmaata tylliä. Siiven etupuolen pisimmät sulat näkyvät myös selkäpuolelle. Käytin selkäpuolella pääasiassa pieniä sulkia luomassa kerroksellisuutta. (Kuva 44, sivulla 56.)

Kuva 44. Siiven selkäpuolen yksityiskohtia (Mäkilä 2019)

Kun siiven molemmat puolet olivat valmiit, kiinnitin siipien sulkia yhteen, jotta siiven rakenteesta tulisi kiinteämpi ja sulat tukisivat toinen toisiaan. Siiven kärjen sulat, jotka eivät tukeudu toisiin sulkiin, kovetan kankaankovettimella (Texifix) viimeistelyvaiheessa. (Kuva 44.)

Ensimmäisen siiven jälkeen osasin tehdä tarvittavat korjaukset työjärjestykseen ja toisen siiven valmistaminen oli helpompaa ja nopeampaa. Pystyin tekemään esimerkiksi kaikki tarvittavat sulat yhdeltä istumalta, sillä tiesin tarkkaa mitä materiaaleja tarvitsin ja kuinka paljon. Kokeilin valmiita siipiä sekä niiden liikkuvuutta ennen siipien kiinnittämistä vartalon kappaleisiin. Hihaa sovittaessani ja sen toimivuutta arvioidessani huomasin, että puku tarvitsee ehdottomasti mustat sormikkaat, jotta kädet eivät korostu häiritsevästi mustien sulkien joukosta.

7.2.4 Jalat

Aloitin jalkojen valmistuksen kokeilemalla erilaisia varvastyyppejä, etsin sopivaa toteutustapaa, jossa olisi hieman pintatekstuuria. Koska puvun tyyliksi määriteltiin aidonoloinen, haluan jalan materiaaliin kiiltoa, jotta jalat yhdessä kiiltävien leggingsien kanssa muistuttaisivat kurjen nahkaisia jalkoja. Valmistin varpaiden kokeiluversiot lakanakankaasta (kuva 45, sivulla 57).

Kuva 45. Varvaskokeiluja lakanakankaasta (Mäkilä 2019)

Kokeilin muutamaa varvasmallia, joissa kahden kangaskerroksen väliin ompeltiin vanua niin, että se korostaisi varpaiden tiettyjä niveliä (kuva 45). Kokeilin myös yhdistää saumaan terenauhaa tai ompelemalla sauman sisään paksumpaa nauhaa. Mikään edellä mainituista kokeiluista ei kuitenkaan tuntunut oikealta. Päätin kokeilla versioita, jossa jätän nauhan pois sauman sisältä ja saumat itsessään kuvaavat varpaiden niveliä (kuvassa 45 toinen vasemmalta), lopputulos tuntui toimivalta. Varpaiden nivelten lisäksi yritin hahmotella kokeiluissa varpaan kärjen suuntaa, päädyin lopulta suuntaamaan kärjen alaspäin, jolloin varvas asettuu luonnollisesti jalkineen päälle.

Jalan materiaaliksi valikoitui joustamaton musta työvaatekangas, joka oli puuvilla-polyesteri-sekoitetta. Materiaalissa on hieman kiiltävä liukaspinta, joka on helposti puhdistettavissa. Kangas on myös lähtökohtaisesti vettä- ja likaahylykiviä. Ompelin materiaaliin suunnittelemani taitteet. Taitteet toimivat hyvin kangas kiillon kanssa ja rikkoivat tasaista pintaa juuri sopivasti, jotta yksityiskohdat näkyvät, mutta eivät korostuneet liikaa. (Kuva 46.)

Kuva 46. Varpaiden kangas ompeluvaiheessa (Mäkilä 2019)

Valmistin varpaiden kanssa samasta kankaasta nilkan ympärille kiinnittyvän kaitaleen. Tutkittuani lähemmin kuvia kurjen jaloista huomasin, että kurjella on kolme etuvarvasta, joista keskimäinen on pidempi kuin kaksi reunimmaista, lisäksi kurjella on yksi pieni varvas jalan takaosassa. Valmistin kaikki varpaat samalla tekniikalla, pidemmässä varpaassa on yksi taite enemmän ja pienessä varpaassa on ainoastaan kaksi taitetta. Kiinnitin varpaat suoraan nilkkakaitaleeseen. Kaitale kiinnittyy nilkan taakse tarranauhalla, jossa on säätövara. Lisäsin vielä jalkaan kuminauhan, joka asettuu kengän ympärille, jotta kurjen jalka ei pääsisi liikkumaan vapaasti tai valumaan pois jalkapöydän päältä. (Kuva 47.)

Kuva 47. Kurjen jalan asettuminen kengän kanssa (Mäkilä 2019)

Jalan mallin ansiosta puvun kanssa voi käyttää omia tummia kenkiä, joiden päälle kurjen jalat puetaan (kuva 47) lisäksi jalanmateriaali on erittäin helppohoitoinen.

8 VALMIS MASKOTTIPUKU JA SEN ARVIOINTI

8.1 Maskottipuvun esittely

Kurkimaskotti kuvattiin luonnonhelmassa, pyrin valitsemaan kurkimaskottiin sopivan, luonnollisen kuvauspaikan. Alun perin olisin halunnut kuvata maskottin heti arviointipäivänä lippukuntalaisten kanssa, mutta kokoonnuimme yhteen vasta illalla, joten ulkona oli liian hämärää kuvan ottamiseksi. Kuvat pää-

dyttiin ottamaan syksyisessä puistomaisemassa. Lisää suurempia kuvia maskotista löytyy liitteestä 4.

Kuvassa 48 näkyy kurkimaskotti viimeisteltynä Auran Eräkurkien partiohuivin kanssa, maskotti on kuvattu samantyyppisessä asennossa, kuin piirtämässäni luonnoksessa. Kuvassa puvun luonnolliset värit pääsevät oikeuksiinsa ja kurjen pääläen punainen väri loistaa luonnonvalossa.

Kuva 48. Valmis kurkimaskotti (Mäkilä 2019)

Kurjen jalat kiiltävät juuri sopivasti auringossa ja myös kurjen varpaat erottuvat hyvin mustan kengän päältä. Jalkojen tasainen kiilto sopii hyvin muuten yksityiskohtaisen röyhelöpinnan rinnalle. Myös siipien mustat huopasulat tuovat pukuun tasapainoa mattapintansa ansiosta. Sulkien tylliyksityiskohdat yhdistävät sulat osaksi pukukokonaisuutta. (Kuva 48.) Puvun selkäpuolella pidem-

mät tylliröyhelöt asettuvat saumattomasti lyhyen tylliröyhelön jatkoksi. Siipien ja pyrstön huopaiset sulat luovat yhtenevyyttä puvun osien välille. (Kuva 49.)

Kuva 49. Maskottipuvun selkäpuoli ja pyrstö (Mäkilä 2019)

Pyrstön sulat liikkuvat kävellessä ja tuovat pukuun keveyttä ja liikettä. Niin siiven alaspäin levenevä muoto, kuin runsaspyrstökin muokkaavat hahmon painopistettä linnulle ominaisempaan suuntaan ja häivyttävät ihmishahmon tunnistettavuutta. Pyrstön joustavan rakenteen ansiosta puvun kanssa voi vaikkaitua. Kurjen vartalon tyllipinta näyttää kuvissa luonnolliselta ja pehmeältä. (Kuva 49.) Kokonaisuudessaan puvun tyllipintaan ja sulkien valmistamiseen kului hieman yli 23 m tylliä.

Kuvassa 50 (sivulla 61) on lähikuva puolinaamiosta. Naamion oikealla sivulla valkoisen tyllin joukossa on valkoisia sulkia. Naamion värialueet asettuvat hyvin yhteen vartalon mustan ja valkoisen värialueen kanssa. Värit luovat hieman kaulaa muistuttavaa jatkuvuutta erityisesti edestä katsottuna.

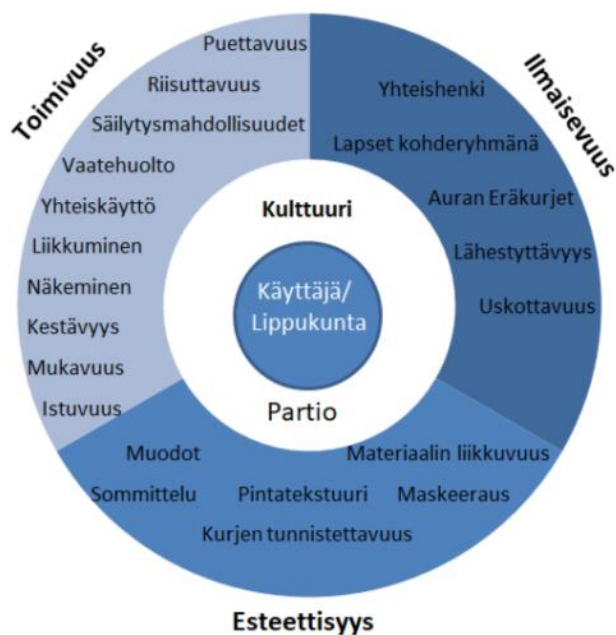
Kuva 50. Lähikuva naamiosta (Mäkilä 2019)

Kurjen nokan sävy on luonnollinen ja nokan muoto on puvun muuhun mittakaavaan sopiva. Naamion pinta näyttää runsaalta ja yksityiskohtaiselta, erityisesti punaisen värin suhteen värin häivytyks on onnistunut hyvin, punainen tuntuu katoavan mustan tyllin joukkoon. (Kuva 50.)

8.2 Maskotin arviointi Auran Eräkurkien kanssa

Lähtökohtaisesti jo ennen arvioinnin alkua puku oli täyttänyt jo yhden lähtökohtaisista tavoitteistaan; päivää ennen arviointia lippukuntaa oli lähestytty Lounais-Suomen partiopiirin piirilehden toimituksesta, he halusivat tehdä lapsille ja nuorille suunnatun maskotti-haastattelun seuraavaan lehteen. Eli maskotti on herättänyt jo ennen julkistustaan huomiota alueella ja lehtijutun myötä se tuo lisää näkyvyyttä lippukunnalle.

Esittelin valmiin puvun lippukunnan edustajille 31.10.2019, kävimme arviointikeskustelussa läpi TIE-malliin asettamani suunnittelukriteerit (kuva 51, sivulla 62). Keskustelun ydinkysymykset lippukunnan yleisen mielipiteen lisäksi käsittelevät siis puvun toimivuutta, ilmaisevuutta ja esteettisyyttä.

Kuva 51. Arvioinnissa pohdittiin TIE-mallissa jäseneltyjen suunnittelukriteerien täyttymistä (Mäkilä 2019)

Arviointikeskustelun alussa puin maskottipuvun yhden ryhmän jäsenen päälle, jotta hän voisi arvioida puvun toimivuutta ja mukavuutta tapaamisemme ajan. Jotta toiminnallinen arviointi olisi luotettava, ja henkilö ehtisi olemaan puvussa pidemmän aikaa, kuin pari minuuttia, aloitimme keskustelun vastaamalla Lou-nais-Suomen piirilehden haastattelukysymyksiin ja luomalla maskotille taustatarinan. Samaan aikaan pukua kokeileva henkilö kokeili itsenäisesti puvulla istumista ja liikkumista.

Arviointikeskustelun aloitimme arvioimalla puvun esteettisyyttä. Painokkaim-min nousi kommentti, että puvun tunnistaa kurjeksi. Johdattelin keskustelun arvioimaan puvun muotoa ja sommitelmaa, itseäni jännitti eniten se, ettei kur- jen pitkä kaula korostu puvussa juuri ollenkaan. Lippukuntalaiset olivat kuiten- kin tyytyväisiä puvun sommitteluun ja mittasuhteisiin niin pään, siipien kuin rinnankaaren suhteen. Linnun sivuprofiilia pidettiin uskottavana ja puvun pai- nopiste muokkasi riittävästi ihmiskehoa, jotta puku muistuttaa enemmän lin- tua.

Visuaalisista tekijöistä pyrstö sai eniten huomiota. Pyrstössä materiaalien ke- veys ja pitkien sulkien liikkuvuus kävellessä miellytti lippukuntalaisia, sillä ne lisäsivät linnun tunnistettavuutta ja luonnollisuutta. Puvun pintatekstuuri herätti halun koskettaa lintua ja näin olleen se tekee maskotista helposti lähestyttä-

vän. Alustavassa suunnittelumallissa mainitsen maskeerauksen, mutta loppu-tulos ei välttämättä tarvitse maskeerausta, merkittävimpiin edustustehtäviin käyttäjän kasvot voidaan halutessa maskeerata esimerkiksi mustalla, harmaalla ja valkoisella. Mutta esimerkiksi leireillä tai metsässä maskeeraus voidaan jättää pois, jotta puku olisi nopeampi vaihtaa esimerkiksi metsässä ilman peilejä.

Ilmaisevuuden kaikkia osia on vielä hieman hankala arvioida, sillä kokonaismielipide esimerkiksi yhteishengestä tulee selville vasta pitkällä aikavälillä. Maskotti itsessään kuitenkin muodostaa yhteishenkeä kohottavaa toimintaa jo tässä vaiheessa, sillä arvioinnin jälkeen lippukunta julkaisi maskotin nimikilpailun, jossa jokainen lippukuntalainen saa halutessaan ehdottaa sopivaa nimeä ja lopuksi parhaista vaihtoehtoista äänestetään. Maskottipukua ei kuitenkaan paljasteta ennen kuin vasta 13.12. lippukunnan joulujuhlissa, ennen sitä julkaistaan ainoastaan kuvia puvun yksityiskohdista.

Keskustelussa päädyttiin kuitenkin siihen, että puvun tunnelma on lapsiystävällinen ja helposti lähestyttävä. Lähestyttävyyttä myös helpottaa se, että naamioita voi käyttää myös hattuna, jos puku vaikuttaa joissain tilanteissa liian pelottavalta naamion kanssa. Myös maskotille luotu taustatarina ja iloinen ja leikkisä tapa esiintyä tekevät maskotista helposti lähestyttävän. Pukua kokeillut henkilö huomioi, että koska pukuun kuuluu kasvot peittävä naamio, puvussa on helppo asettua tiettyyn rooliin. Puvussa on myös paljon yksityiskohtia, jotka usein kiinnostavat lapsia. Arvioitsijoiden mielestä puku on hyvin toteutettu ja sen myötä se on myös uskottava ja se edustaa hyvin Auran Eräkurkia.

Päästessämme keskustelemaan puvun toimivuudesta, oli puku ollut kokeilevan henkilön päällä lähes tunnin ajan. Tunnin aikana puvusta ei tullut negatiivisia huomioita. Puku istui hyvin ja oli riittävän kevyt ollakseen mukava päällä, sen kanssa ei tullut liian kuuma sisätiloissa vaikka käyttäjä liikkui puvun kanssa suhteellisen paljon kokeillessaan puvun ominaisuuksia. Puku ei rajoittanut liikkuvuutta tai näkemistä, eikä puku hankaloita esimerkiksi kommunikointia muiden ihmisten kanssa. Puvun kanssa pystyy myös esimerkiksi syömään tai juomaan tarvittaessa. Käsiä pystyy käyttämään vaivattomasti, mutta siiven hahmottaminen esimerkiksi kurottaessa vaatii hetken aikaa totuttelua.

Rajoitetut säilytysmahdollisuudet pystyin demonstroimaan tuodessani maskottipuvun paikalle yhdessä pukupussissa. Lippukuntalaisten mielestä säilytysmuoto oli riittävä täyttämään alkuperäiset toiveet. Vaatehuollosta annan lippukunnalle vielä kirjalliset käyttö- ja hoito-ohjeet pukua luovutettaessa, jotta puku kestäisi hyvässä kunnossa pitkään.

Viimeiseksi arvioimme yhdessä kokonaistyylin onnistumista, sillä kyselyssä maskotin tyyliuunnaksi valittiin ”realistinen, mahdollisimman aito”. Lippukuntalaisen mielestä puku edustaa tyyliuuntaa hyvin ja erityisesti tyllipinta on onnistunut tekemään puvusta aidonnäköisen, myös nokka oli erittäin onnistunut osa pukua. Kokonaisarvio puvusta oli positiivinen ja vastaanotto oli innostunut. Lippukunnan edustajien mielestä puku täyttää sille asetetut toiveet ja tavoitteet ja se on kokonaisuutena onnistunut.

8.3 Oma arviointi TIE-mallin toteutumisesta

Olen tyytyväinen maskottipuvun esteettiseen toteutukseen, sillä puku on onnistunut ja tunnistettavissa kurjeksi. Puvun pintatekstuuri onnistui paremmin kuin osasin odottaa ja kurjen muoto on riittävän liioiteltu ja karikatyyrimäinen maskottipuvuksi. Erityisesti puolinaamio tekee kurjesta persoonallisen. Jäin kuitenkin kaipaamaan pukuun lisää materiaalien liikkuvuutta, joka tekisi puvusta ehkä siromman ja kevyemmän oloisen. Erityisesti puvun etupuoli on mielestäni hieman jäykkä muiden osien rinnalla, jäykkyys olisi ollut ehkä ratkaistavissa esimerkiksi lisäämällä erimittaisia röyhelöitä myös etukappaleelle.

Puvun ilmaisevuus on loppukädessä käyttäjästä kiinni, siitä miten käyttäjä kantaa pukua ja millaisen tunnelman puku silloin välittää. Arviointitilanne oli silmiä avaava. Puku heräsi käyttäjän päällä eri tavalla eloon ja se muuttui siinä hetkessä kurkipuvusta maskotiksi. Onnistuin luomaan helposti lähestyttävän puvun, joka herättää mielenkiintoa niin kuvissa kuin julkisella paikalla. Erityisen tyytyväinen olen siihen, että puku on tyylikäs ja uskottava kokonaisuus.

Kun olin yhdistänyt puvun osat, puvun toimivuudessa ilmeni pieniä ongelmia. Puvun puettavuus ja riisuttavuus olivat aluksi haastavia siipien vuoksi, prototyypissä hihan kanssa ei ollut vastaavaa ongelmaa ja määrittelin prototyypin pohjalta sopivat vetoketjujen pituudet pukuun. Ensimmäisessä sovituksessa

kuitenkin huomasi, että niskassa oleva vetoketju tulisi vaihtaa pidempään, jotta hihojen riisuminen olisi helpompaa. Vetoketjun vaihdon jälkeen hihojen kanssa ei ollut enää ongelmaa. Muut tärkeimmät toiminnallisia tekijöitä onnistuivat erittäin hyvin.

Pyrin suunnittelussa ottamaan huomioon materiaalivalintojen avulla puvun mukavuuden eri lämpötiloissa. Lisäksi mietin materiaalien mukavuutta iholla ja asettelin esimerkiksi pehmeää tylliä pukuun pitkälti sen perusteella, että onko alue kontaktissa ihon kanssa. Yksi suuri tekijä mukavuuden kannalta on puvun paino. Puvun pohjarakenteet eivät paina juuri mitään, joten kaikki paino tulee villakankaasta, tyllistä ja siivistä. Kokonaisuutena valmis puku näyttää suhteellisen painavalta, mutta todellisuudessa puvun kokonaispaino jää noin kolmeen kiloon.

9 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS

Aloitan tutkimuksen luotettavuuden arvioinnin tarkastelemalla käyttämäni lähteiden luotettavuutta. Käyttämäni tieteelliset lähteet ovat pääasiassa kirjallisia ja olen pyrkinyt vahvistamaan tiedon valitsemalla teosten uudempia painoksia. Suunnittelun kehysmallin lähteenä käytän alkuperäistutkijoiden artikkeleita, sekä niistä suomennettua versiota. Olen pyrkinyt vahvistamaan tiedot useampien eri asiantuntijoiden lähteistä. Olen myös huomionut ensikädenlähteet opinnäytetyössäni. Vaikka käytin työssäni useita Internet lähteitä, pyrin valitsemaan lähteet ensisijaisesti asiantuntijasivustoilta.

Vanhimmat käyttämäni lähteet ovat TIE-mallia käsittelevät lähteet vuosilta 1992 ja 1993, jolloin kyseinen malli on kehitetty ja otettu käyttöön. Alkuperäiset kehittäjät eivät kuitenkaan jatkokehittäneet mallia, joten lähteet ovat siinä mielessä viimeisintä tutkimusmateriaalia. Käytän opinnäytetyössäni myös muutamaa käänöslähdettä, tutkimuskirjallisuus on yleensä alan asiantuntijoiden kääntämää, joten luotettavuus säilyy. Esimerkiksi Muoti (2012) on käänösteos, mutta kirjan kansilehdellä on tieto, että teokselle on tehty suomenkielinen asiantuntija tarkistus, joten teosta voidaan pitää luotettavana lähteenä.

Luotettavuutta voidaan arvioida myös tieteellisesti kahden termin avulla, voidaan arvioida tutkimuksen validiteettia ja reliabiliteettia (Anttila 2006, 511). Kvalitatiivisessa tutkimuksessa reliabiliteetti liittyy aineiston analyysin luotettavuuteen, sekä työn arvioitavuuteen ja uskottavuuteen. Raportissa tulee käydä ilmi selkeästi miten lopputulokseen on päädytty. (Mts. 517 - 518.) Tutkimuksen reliabiliteetin kannalta olen määritellyt tutkimuksen näkökulman selkeästi ja käyttämäni käsitteet avataan tekstissä. Olen kuvannut ja selvittänyt prosessin vaiheita yksityiskohtaisesti. Raportin pohjalta on uskottavaa, että olen käyttämiäni menetelmiä hyödyntäen päätenyt esittämiini lopputuloksiin. Olen myös dokumentoinut yksityiskohtaisesti suunnittelu- ja valmistusvaiheita, sekä avannut tekstissä asiakkaan kommentteja prosessin eri vaiheista.

Luovan työn toistettavuutta on vaikea arvioida, sillä tutkijan oma mielikuvitus ja luovuus muokkaavat lopputulosta, toistettavuus voidaan kuitenkin nähdä myös samanlaisen analyysiprosessin läpiviennissä (Anttila 2006, 518). Aiemmin vertailemissani saman aihepiirin opinnäytetöissä ei ole hyödynnetty TIE-mallia, sillä niiden tutkimusasetelma on ollut lähtökohtaisesti erilainen kuin omassa opinnäytetyössäni. Jokainen luova prosessi on uniikki, joten tutkimuksen tuloksi ei voida siinä mielessä yleistää. On kuitenkin mahdollista, että samoja metodeja hyödyntäen, ja asiakkaan mielipiteet huomioon ottaen, myös jonkun toisen suunnittelema maskottipuku olisi täyttänyt asiakkaan tarpeet ja toiveet.

Tutkimuksen validiteetilla tarkoitetaan tutkimusmenetelmien sopivuutta suhteessa tutkimuksen tavoitteisiin (Anttila 2006, 512). Opinnäytetyössäni keskitytään tutkimuksen kannalta merkittäviin asioihin ja valitut menetelmät ovat soivia määriteltyjen ongelmien ratkaisemiseksi. Tutkimus on huolellisesti rajattu ja tutkimusmenetelmien valinta on perusteltu. Pyrin tarkastelemaan omaa työskentelyäni ja tuloksia objektiivisesti. Myös työn lopputulos, kurkimaskotti on arvioitu perusteellisesti yhdessä asiakkaan kanssa, myös asiakas oli tyytyväinen lopputulokseen ja se täytti asiakkaan asettamat toiveet ja tavoitteet. Opinnäytetyöni tulos on siis validi.

Opinnäytetyöni tulos vastasi asiakkaan tarpeisiin. Opinnäytetyössäni lähestytään kurkimaskotin suunnittelua ongelman näkökulmasta, joten ratkaisuna

toimii valmis puku. Puvun suunnittelussa on huomioitu asiakkaan toiveet ja tarpeet ja maskotti on toteutettu luovasti ja kekseliäästi.

10 JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO

Tutkimukseni ja opinnäytetyöni tavoitteena oli valmistaa kurkea esittävä maskottipuku partiolippukunnalle. Lähestyin ongelmaa tutkimuskysymysten avulla. Päättökysymykseni oli: ”Miten suunnittelen ja valmistan kurkimaskotin Auran Eräkurjet ry:lle?” Pääkysymys keskittyy onnistuneen suunnittelu- ja valmistusprosessin havainnointiin ja ymmärtämiseen. Täydensin pääkysymystä kahdella alatutkimuskysymyksellä joista ensimmäinen oli: ”Miten häivytän ihmishahmon kurkihahmoon maskottipuvussa?” Toinen alakysymys oli: ”Miten huomioin mukavuuden, kestävyden ja pukuhuoltomahdollisuudet kurkimaskotin suunnittelussa?”

TIE-mallin avulla pukusuunnitteluprosessissa korostuivat tasavertaisesti toimivuus, ilmaisevuus ja esteettisyys. Suunnittelun alkuvaiheessa asetin kaikki haastattelussa ja omassa pohdinnassa nousseet arviointikriteerit TIE-mallin alaotsikoiden alle. Alakysymyksissä esille nousseista aiheista ihmishahmon häivytyksen on osa ilmaisevuutta ja esteettisyyttä, kun taas mukavuus, kestävyys ja pukuhuolto ovat osa toimivuutta. Aloitetaan tarkastelemalla alakysymyksiä.

Saadakseni vastauksen ihmishahmon häivyttämiseen, tarkastelin kuvamateriaalia lintupuvuista ja niiden rakenneratkaisuista. Suunnitteluvaiheessa vertailin ihmis- ja kurkisillettejä toisiinsa. Ihmishahmon häivyttämiseen vaikutti puvun pohjarakenteen huolellinen muotoilu jäljittelemällä kohdelinnun vartalon mallia ja soveltamalla sitä rohkeasti ihmishahmon päälle. Lopulta taustatyön ja pohjarakenteen avulla päästiin lintua muistuttavaan lopputulokseen.

Toisen alakysymyksen toiminnalliset kriteerit olivat vain osa monista tekijöistä, jotka ohjasivat materiaalivalintoja ja rakenneratkaisuja. Mutta vastatakseni tiivistetysti kysymykseen; mukavuus oli yksi tekijä, jota painotin erityisesti materiaaleissa ja puvun leikkauksessa. Mukavuuteen vaikuttaa esimerkiksi puvun väljyys, hiostavuus, puvunpaino ja peittävyys. Kestävyys puolestaan saavutettiin harkituilla ja laadukkailla materiaalivalinnoilla. Pukuhuoltomahdollisuudet

ratkaisin tekemällä puvun likaantuvista osista irrotettavia ja pestäviä. Lisäksi suunnittelin puvun rakenteita niin, että sitä voidaan tarvittaessa korjata helposti. Toisaalta maskottipuvun kestävyyttä ja mukavuutta voidaan arvioida kunnolla vasta pidemmän käyttökokemuksen myötä.

Alakysymyksien vastaukset tulivat siis luonnollisesti osana suunnittelu ja valmistusprosessia. Päättökysymys sai vastauksen prosessin päätyttyä. Prosessin vaiheet etenivät TIE-mallin prosessikaaviota noudattaen ja olen avannut työn vaiheet yksityiskohtaisesti opinnäytetyössäni. Olen raportoinut maskotin kehitysprosessia yksityiskohtaisesti ja pyrkinyt perustelevaan tekemiäni valintoja riittävän laajasti. Työn onnistuminen vaati TIE-mallin suunnittelukriteerien huomioimista ja niiden arviointia prosessin eri vaiheissa. Myös huolellinen taustatutkimus mahdollisti puvun onnistumisen.

Valmis puku arvioitiin yhdessä asiakkaan kanssa. Puku täytti sille asetetut tavoitteet, kokonaisuus oli onnistunut ja asiakasta miellyttävä. Kokonaisvaltainen loppukäyttäjien arviointi tulee vasta pidemmällä aikavälillä. Jotta maskotti täyttäisi tavoitteet yhteishengen nostattajana, pukua tulisi käyttää mahdollisimman paljon ja useissa partiotapahtumissa, jotta lippukuntalaiset tottuvat maskottiin ja siitä tulee osa toimintaa. Vaikka maskotista halutaan lippukunnan keulakuva, ei se tapahdu yhdessä yössä, vaan lippukuntalaisten täytyy ottaa maskotti niin sanotusti omakseen. Marraskuussa 2019 maskotista julkaistaan yksityiskohtakuvia lippukunnan sosiaalisessa mediassa, jotta jäsenten kiinnostus maskottia kohtaan heräisi. Maskotti otetaan käyttöön ensimmäisen kerran joulukuussa 2019.

Ensisijaisesti työstä hyötyneitä ovat olleet lippukunta ja minä itse opinnäytetyön tekijänä. Lippukunta sai kauan kaipaamansa maskotin, joka sopii osaksi lippukunnan imagoa. Maskotin avulla lippukunta voi lisätä näkyvyyttään alueella ja esitellä toimintaansa tapahtumissa. Itse hyödyin työstä oppimiskokemuksena ja kehityin suunnittelijana. Opinnäytetyöstä voi olla hyötyä henkilölle, joka on kiinnostunut erikoispukujen suunnittelusta. Työ kokoaa yhteen maskotin suunnitteluprosessin haasteita ja siinä huomioitavia tekijöitä. Prosessikuvaus on sovellettavissa muiden erikoispukujen suunnitteluun ja valmistukseen.

11 POHDINTA

Yksi maskotin päätavoitteista oli vahvistaa lippukunnan yhteishenkeä. Suunnittelussa ja valmistuksessa olen huomionnut sen yhdistämällä kurkimaskottiin lippukunnan yhteisiä symboleja, kurjella on esimerkiksi pääläella valkoisia sulkia ja kaulassa lippukunnan partiohuivi. Puku on visuaalisesti näyttävä, maskotit ovat vielä suhteellisen harvinaisia partiolippukunnilla, joten näkyvyys ja huomio ovat maskotin avulla taattu.

Puvun suunnitteluprosessissa on huomionnut partio harrastuksena ja sen tuomat erityispiirteet puvun käyttötarkoituksessa. Maskottipuku on suunniteltu kohderyhmää silmällä pitäen helposti lähestyttäväksi ja innostavaksi hahmoksi. Maskottia ei ole suunniteltu ainoastaan yhteen tai kahteen tilaisuuteen partiovuoden aikana, vaan sen käyttötilanteet ovat suoraan lippukuntalaisista kiinni. Olen huomionnut suunnitteluprosessissa mahdollisuudet käyttää pukua kaikissa harrastukselle tyypillisissä tilanteissa, riippumatta säätilasta tai vuodenajasta. Maskotin avulla asiakkaan on mahdollista kehittää ja elävöittää toimintaansa esimerkiksi uudistamalla vanhoja perinteitä tai luomalla täysin uusia.

Projektin alussa koin suurimmaksi haasteeksi sen, että toteutettava eläin on kurki, ajattelin että kurki on muodotaan hankala toteuttaa maskottipukuna. Toisaalta kurki oli myös juuri se tekijä, jonka takia koin työn mielenkiintoisena ja innostavana haasteena. Ryhmähaastattelun jälkeen löysimme asiakkaan nopeasti kanssa yhteisen linjan. Asiakas oli aina tyytyväinen esittämiini luonnoksiin ja yhteistyö oli helppoa, sillä visuaalinen näkemys oli yhtenevä alusta alkaen.

Koen onnistuneeni projektin aikataulutuksessa kokonaisuudessaan hyvin, mutta aina on varaa kehittyä. Käytin suuren osan suunnitteluvaiheen ajasta maskottipukuihin tutustumiseen ja taustojen selvittämiseen, jotta osaisin huomioda erilaisia vaikuttavia tekijöitä omassa projektissani. Taustatutkimus teki koko suunnitteluprosessista helpommin lähestyttävän, sain siitä paljon vaihtoehtoja ja uusia ideoita puvun toteutukseen.

Jälkikäteen mietittynä kehittämiskohteina olisin mitoittanut puvun toisin, vaikka lippukunnan kanssa määrittelimme aluksi kokohaarukan, johon puku valmistetaan. Olisin voinut suunnitteluvaiheessa lisätä pukuun vielä enemmän väljyyttä, jotta puku sopisi suuremmalle joukolle ihmisiä. Lisäksi yhtenä jatkokehityskohde maskottipuvussa voisi olla irrotettava ja huollettava vuorikerros. Pukuun voisi myös liittää esimerkiksi vielä trikookankaisen tuubihuivin, jonka voi pukea kylmällä säällä niin, että se peittää kasvot ja niskan, tuubihuivilla voitaisiin myös korvata maskeerauksen tarve kylminä vuodenaikoina.

Projekti oli erittäin antoisa kokonaisuus. Työ oli laajuudeltaan ja vaikeusasteeltaan juuri sopivan haastava omaan taitotasooni nähden. Sain hyödyntää projektissa lähes kaikkia taitoja, joita olen oppinut opiskeluaikana. Reflektoin toistuvasti omaa työskentelyäni, jotta osaisin toimia entistä paremmin seuraavissa projekteissa. Olen tyytyväinen lopputulokseen, sillä maskotti on onnistunut hyvin, ottaen huomioon, etten ole tehnyt aiemmin vastaavia projekteja. Erityisen haastavaa oli eri suunnittelukriteerien välillä tasapainoilu. Toiminnallisuus, ilmaisevuus ja esteettisyys linkittyivät suunnittelumallissa vahvasti toisiinsa, jos suunnitelmaan teki muutoksen yhden kriteerin mukaan, piti heti arvioida muutoksen vaikutusta toisiin osa-alueisiin.

Opinnäytetyö oli oppimiskokemus ja siitä on paljon hyötyä itselleni työelämäkannalta. Opinnäytetyön myötä olen perehtynyt maskottipukuihin ja teatterin eläinpukuihin. Olen oppinut ymmärtämään erikoispuvuille asetettuja erityisvaatimuksia niin toiminnallisuuden kuin ilmaisevuudenkin suhteen. Tulen hyödyntämään opittuja tietoja ja taitoja ammattikentällä omissa projekteissani. Työn alussa en osannut edes kuvitella kuinka suuri apu TIE-mallista olisi osana suunnitteluprosessia, mutta vastaavan tyyppisessä projektissa tulen ehdottomasti hyödyntämään mallia uudelleen.

LÄHTEET

Anttila, P. 2006. Tutkiva toiminta ja ilmaisuus, teos, tekeminen. 2. painos. Helsinki: Akatiimi oy.

Gillette, J. M. 2008. Theatrical design and production: an introduction to scenic design and construction, lighting, sound, costume and makeup. 6.painos. New York: McGraw-Hill.

Hahmopuvut ja maskotit. s.a. Artistiasu. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.artistiasu.fi/fi/21/maskotit> [viitattu 28.10.2019].

Historia. s.a. Auran Eräkurjet. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.auranerakurjet.fi/historia/> [viitattu 25.9.2019].

Kallal, M. J. & Lamb J. M. 1993. Linking Industry Practice with Apparel Design Education. Teoksessa Sillanpää-Suominen, H. & von Knorring, M. (toim.) Lectures and Writings from the International Conference of Fashion Design. Helsinki, Finland, 25 - 27 May 1993. Helsinki: University of Industrial Arts Helsinki, 253 - 258.

Kananen, J. 2014. Verkkotutkimus opinnäytetyönä, laadullisen ja määrällisen verkkotutkimuksen opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Koskennurmi-Sivonen, R. 2002a. Käsiyötuote. WWW-dokumentti. Muokattu 13.5.2017. Saatavissa: <https://rkosken.kapsi.fi/kasityotuote.html> [viitattu 10.9.2019].

Koskennurmi-Sivonen, R. 2002b. TIE-mallin prosessi. WWW-dokumentti. Muokattu 14.5.2017. Saatavissa: <https://rkosken.kapsi.fi/tieprosessi.html> [viitattu 10.9.2019].

Lamb, J. M. & Kallal, M. J. 1992. A Conceptual Framework for Apparel Design. Clothing and Textiles Research Journal 10(2), 42 - 47. PDF-dokumentti. Saatavissa: [https://scholar.google.fi/scholar?q=Clothing+and+Textiles+Research+Journal+10\(2\)+1992&hl=fi&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholar](https://scholar.google.fi/scholar?q=Clothing+and+Textiles+Research+Journal+10(2)+1992&hl=fi&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholar) [viitattu 12.9.2018].

Merkinnät. s.a. Suomen tekstiili ja muoti. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.stjm.fi/tietopankki/merkinnat/> [viitattu 20.10.2019].

Mitä on kulttuuri? 2018. Monikulttuurisuuden kohtaaminen kansalaisopistossa -koulutusmateriaali 2018. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://peda.net/kol/foorumi/m/mkk/t2kk/mit%C3%A4-on-kulttuuri> [viitattu 17.9.2018].

Mitä partio on? s.a. Partio. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.partio.fi/tule-mukaan/mita-partio-on/> [viitattu 19.8.2019].

Moss, S. 2001. Costumes & chemistry. A comprehensive guide to materials and application. Hollywood: Costume & Fashion Press.

Muoti. Tyyli ja vaatteet kautta aikojen. 2012. Alkuperäisteoksesta: Fashion - The ultimate book of costume and style. Suom. Jänisniemi, J. & O. Helsinki: Tammi.

Murtomäki, E. 2010. Kurkirannikko. Omakustanne.

Organisaatio. s.a. Suomen partiolaiset. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/tietoa-meista/organisaatio/> [viitattu 25.9.2019].

Partiokasvatus. s.a. Partio-ohjelma. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://partio-ohjelma.fi/partiokasvatus/> [viitattu 26.9.2019].

Perkiä, P. & Valli, R. 2015 Nettikyselyt ja sosiaalinen media aineistonkeruussa. Teoksessa: Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Metodien valinta ja aineiston keruu: virikkeitä aloittelevalla tutkijalla. Toim. Juhani Aaltola ja Raine Valli. 4. painos. Jyväskylä: PS-kustannus. 109 - 120.

Perämaa, T. 2005. Susi Hukkanen: susipuku vuokratyöhön Artistiasu oy:lle. Mikkelin Ammattikorkeakoulu. Muotoilun koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Pietilä, I. 2017. Ryhmäkeskustelu. Teoksessa: Tutkimushaastattelun käsikirja. Toim. Hyvärinen, M., Nikander, P., Ruusuvoori, J. E-kirja. Saatavissa: <https://www.ellibslibrary.com/book/9789517686112> [viitattu 28.8.2019].

Plester, K. s.a. Shirasagi-no Mai at Senso-ji Temple. Sivustolla: Japan Travel. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://en.japantravel.com/tokyo/shirasagi-no-mai-at-senso-ji-temple/28430> [viitattu 4.11.2019].

Rokkanen, M. 2007. Kuvasta Näyttämölle: Gorgo-hahmojen työstäminen. Mikkelin Ammattikorkeakoulu. Muotoilun koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Sisupartio. s.a. Suomen partiolaiset. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.partio.fi/lippukunnille/partio-ohjelma/sisupartio/> [viitattu 25.9.2019].

Syvänen, J. 2011. Maskotin luominen Vähäx valottaa 2011 -lasten ja nuorten valokuvafestivaalille, Satakunnan ammattikorkeakoulu. Viestinnän koulutusohjelma. Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/handle/10024/25875> [viitattu 18.8.2019].

The Puppet. s.a. Canadian Museum of History. WWW-dokumentti Saatavissa: <https://theatre.historymuseum.ca/narratives/details.php?lvl2=4812&lvl3=4824&language=english> [viitattu 4.11.2019].

Valkama, J. s.a. Suomen lintuatlas: Kurki. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://atlas3.lintuatlas.fi/tulokset/laji/kurki> [viitattu 9.9.2019].

Worbla-tuotteet. s.a. Worblakauppa. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.worblakauppa.fi/epages/worblakauppa.sf/fi_FI/?ObjectPath=/Shops/2016062004/Categories/%22Worbla%20-tuotteet%22 [viitattu 24.10.2019].

Åhlberg, M. 2015. Käsitekartat tutkimusmenetelmänä. Teoksessa: Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Metodien valinta ja aineiston keruu: virikkeitä aloittelevalla

le tutkijalle. Toim Juhani Aaltola ja Raine Valli. 4. painos. Jyväskylä: PS-kustannus, 60 - 70.

KUVALUETTELO

Kuva 1. Käsitekartta. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 2. Viitekehys. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 3. TIE-malli ja prosessikaavio Ritva Koskennurmi-Sivosen mukaan, Kallalin ja Lambin alkuperäisestä FEA-mallista. Koskennurmi-Sivonen, R. 2002b. Kallalin ja Lambin malliin liittyvä prosessin kuvaus. Saatavissa: <https://rkosken.kapsi.fi/tieprosessi.html> [viitattu 10.9.2019].

Kuva 4. Auran Eräkurjet partioparaatissa 2018. Kuusisto, J. 2018. Lounais-Suomen Partiopiirin kuvapankki. Saatavissa: https://lspartiopiiri.kuvat.fi/kuvat/Tapahtumat+&+Toiminta/Partioparaati+2018/Partioparaati/Paraati2018_Joni_Kuusisto-402.JPG [viitattu 6.10.2019].

Kuva 5. Pop-pankin maskotti, Eläinhahmot s.a. Artistiasu. Saatavissa: <https://www.artistiasu.fi/fi/31/34/Galleria/elainhahmot> [viitattu 27.8.2019].

Kuva 6. Papukaijapuku, jossa kasvot näkyvät. Papukaija asu s.a. Pilailupuoti. Saatavissa: <https://www.pilailupuoti.com/tuote/papukaija-asu/> [viitattu 27.8.2019].

Kuva 7. Japanilainen tanssipuku, Shirasagi-no Mai. Plester, K. s.a. Shirasagi-no Mai at Senso-ji Temple. Sivustolla: Japan Travel. Saatavissa: <https://en.japantravel.com/tokyo/shirasagi-no-mai-at-senso-ji-temple/28430> [viitattu 4.11.2019].

Kuva 8. Zazu -hahmo Broadway-musikaali Leijonakuninkaassa. The Lion King from Screen to Stage. 2011. Thred By Thread: Costumes on screen. Saatavissa: <https://threadbythread.wordpress.com/2011/09/30/the-lion-king-from-screen-to-stage/> [viitattu 28.8.2019].

Kuva 9. Auran Eräkurkien huivimerkki. Laaksonen, R. 1995 tai 1996, merkin digitointi Mäkilä, M. 2015.

Kuva 10. Auran Eräkurkien 70-vuotisjuhlavuosilogolla ja tekstillä. Mäkilä, M. 2016.

Kuva 11. Kurki. Muukkonen, T. s.a. Luonto ja Ympäristö Wiki. Saatavissa: <https://luontoymparisto.fandom.com/fi/wiki/Kurki> [viitattu 6.10.2019].

Kuva 12. Luonnos kurjen ja ihmisen mittasuhteiden eroista. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 13. TIE-mallin toteutuminen omassa prosessissani. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 14. Alustavia luonnoksia kokonaisuudesta. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 15. Luonnoksia erilaisista kurjen päistä . Mäkilä, M. 2019. Liite 2.

Kuva 16. Maskottipuvuntyyliä kuvaavat kuvakollaasit. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 17. Kyselytutkimuksen tulokset kurjen päästä. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 18. Kaksi eniten ääniä kerännyttä siipimallia. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 19. Kyselytutkimuksen jalkavaihtoehdot. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 20. Pyrstön kaksi tyylisuuntaa. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 21. Kyselytutkimuksessa valitut puvun osat. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 22. Luonnos kurjen vartalon muokkauksesta ihmisvartalolle. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 23. Sama pukumalli, eri materiaaleista. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 24. Alustava budjettiarvio. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 25. Puvun pintamateriaali on poimutettua tylliä. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 26. Kurkimaskotin luonnos. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 27. Kolme esimerkkiä historiallisten turnyyrien rakenteista. Bustle s.a. The Metropolitan museum. Saatavissa:
<https://www.metmuseum.org/art/collection/search/82418?img=2> [viitattu 5.11.2019].

Kuva 28. Naamion valmistuksen vaiheita. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 29. Naamio käsinompeluvaiheessa ja koneompelelun jälkeen. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 30. Nokka ennen ja jälkeen Worblan muotoilun. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 31. Nokka viimeisteltynä ja kiinnitettynä naamioon. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 32. Vartalon tukirakenteen kehitys. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 33. Muotoiltu keskivartalo ja sen pohjalta valmistettu prototyyppi, sovitettuna nukelle ja ihmiselle. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 34. Kokeilutilkku tyllipinnasta. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 35. Miehistan kankaan leikkuu. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 36. Tyllipinta vartalon kappaleilla. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 37. Pyrstön kehittyminen vaiheittain. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 38. Miehistan kappaleet viimeisteltynä tumman harmaalla tyllillä, kappaleet valmiina yhdistettäväksi. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 39. Hihojen kappaleet ennen ja jälkeen tyllin ompelun. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 40. Puvun kainalossa olevat sirkkarenkaat valmiissa puvussa, kuva takapuolelta siiven alta. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 41. Siiven kärjen hahmottelua sekä sulkien leikkuu. Mäkilä, M. 2019.

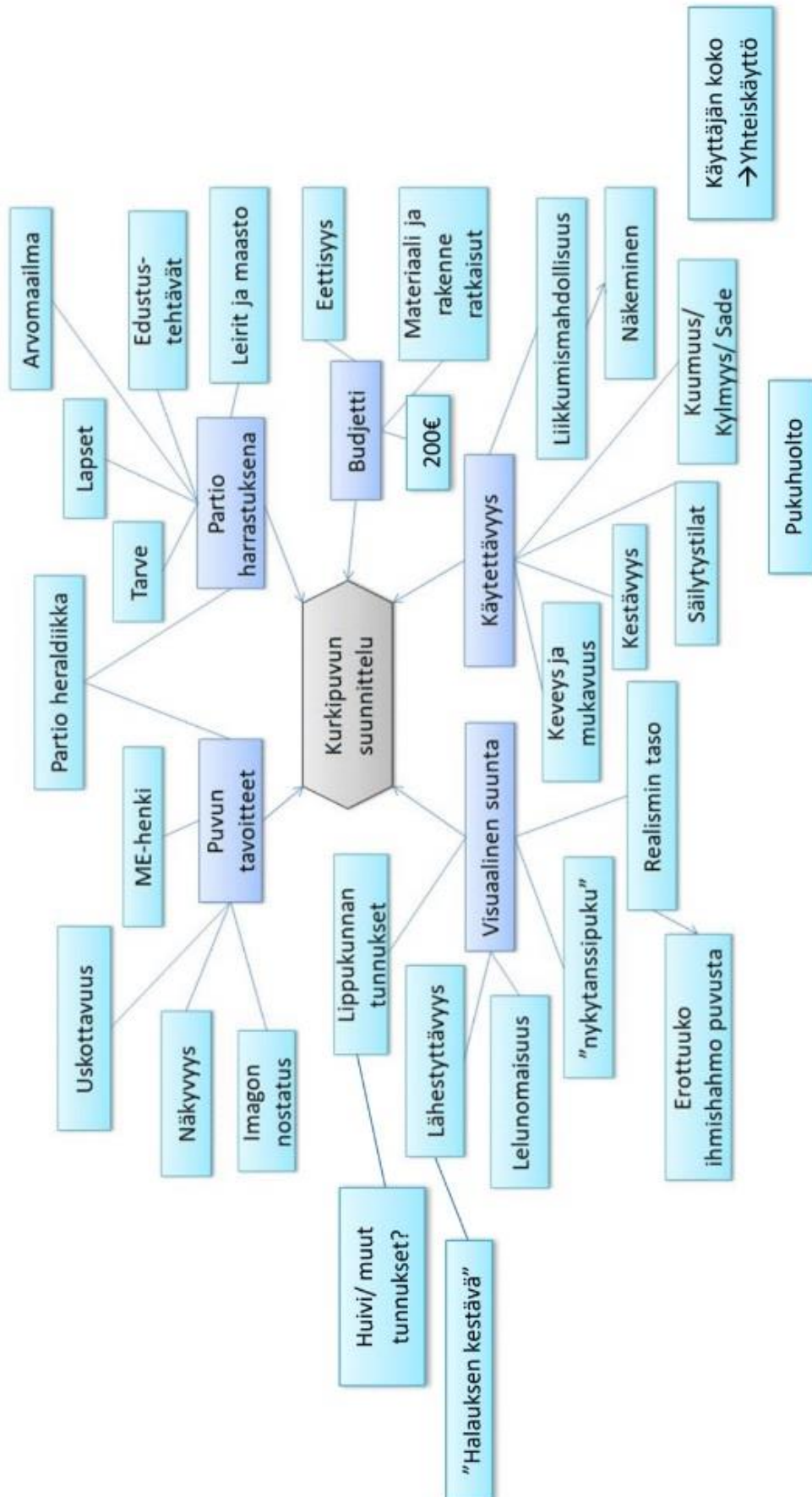
Kuva 42. Sulkakokeiluja, kaksi siipisulkaa ja yksi pyrstösulka. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 43. Siiven tukikaitale ja sulkien asettelua. Mäkilä, M. 2019.

Kuva 44. Siiven selkäpuolen yksityiskohtia. Mäkilä, M. 2019.

- Kuva 45. Varvaskokeiluja lakanakankaasta. Mäkilä, M. 2019.
- Kuva 46. Varpaiden kangas ompeluvaiheessa. Mäkilä, M. 2019.
- Kuva 47. Kurjen jalan asettuminen kengän kanssa. Mäkilä, M. 2019.
- Kuva 48. Valmis kurkimaskotti. Mäkilä, M. 2019.
- Kuva 49. Maskottipuvun selkäpuoli ja pyrstö. Mäkilä, M. 2019.
- Kuva 50. Lähikuva naamiosta. Mäkilä, M. 2019.
- Kuva 51. Arvioinnissa pohdittiin TIE-mallissa jäsenneiltyjen suunnittelukriteerien täyttymistä. Mäkilä, M. 2019.

TEEMARUNKO RYHMÄHAASTATELULLE 2.9.2019

ALUSTAVAT LUONNOKSET JA IDEAT

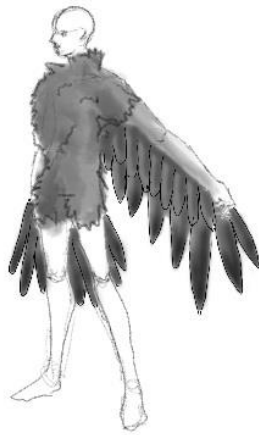
Maskotin tyyli:

Päivvaihtoehdot:

Siipivaihtoehdot:

Jalkavaihtoehdot:

Pyrstön tyylivaihtoehdot:

Referenssikuvalähteet

Päät:

DaraGallery. 2015. Deviantart. Saatavissa: <https://www.deviantart.com/daragallery/art/Leather-Feather-Hummingbird-Mask-532654700> [Viitattu 23.9.2019].

Pilailupuoti s.a. Saatavissa: <https://www.pilailupuoti.com/tuote/papukaija-asu/> [Viitattu 23.9.2019].

Bolli Darling Stilts - Deluxe Stilt Walkers s.a. Sternberg Clarke. Saatavissa: <http://www.sternbergclarke.co.uk/acts/bolli-darling-stilts> [Viitattu 23.9.2019].

Let's Party: DIY Halloween Costumes. 2013. Social Hall. Saatavissa: <https://socialhall.wordpress.com/?s=flamingo&submit=Search#jp-carousel-168> [Viitattu 23.9.2019].

Siivet:

Halloween Costume Wing Multi Color s.a. Milanoo. Saatavissa:

<https://www.milanoo.com/product/halloween-costume-wing-multi-color-cotton-blend-costume-accessories-p872508.htm> [Viitattu 23.9.2019].

Christine Potter s.a. Pinterest. Saatavissa: <https://fi.pinterest.com/pin/209769295123794505/> [Viitattu 23.9.2019].

Eyropean magpie bluejay custom bird wings cloak hand painted s.a. Etsy. Saatavissa: <https://www.etsy.com/listing/239795162/european-magpie-bluejay-custom-bird> [Viitattu 23.9.2019].

Eagle costume s.a. Etsy. Saatavissa:

<https://www.etsy.com/listing/277185290/eagle-costume> [Viitattu 23.9.2019].

Shyrithwriter. 2013. Deviantart. Saatavissa:

<https://www.deviantart.com/shyrithwriter/art/Learn-to-Fly-352893234> [Viitattu 23.9.2019].

Jalat:

Project Owl. 2015. Deviantart. Saatavissa: <https://www.deviantart.com/projectowl/art/Crow-Fursuit-Feet-573174932> [Viitattu 23.9.2019].

Bird fiit, yellow s.a. Etsy. Saatavissa: <https://www.etsy.com/listing/120610885/bird-feet-ytio> [Viitattu 23.9.2019]

Pinterest s.a. Saatavissa: <https://fi.pinterest.com/pin/125397170862467529/> [Viitattu 23.9.2019].

Pyrstöt:

French Navy Blue Purple Peacock Burlesque Tutu skirt s.a. Etsy. Saatavissa:

<https://www.etsy.com/listing/154891892/french-navy-blue-purple-peacock> [Viitattu 23.9.2019].

Sew an Easy Parrot Costume. 2015. Make it & love it. Saatavissa: <https://makeit-loveit.com/sew-easy-homemade-parrot-costume> [Viitattu 23.9.2019].

Luonnos maskottipuvusta

Valmis maskottipuku

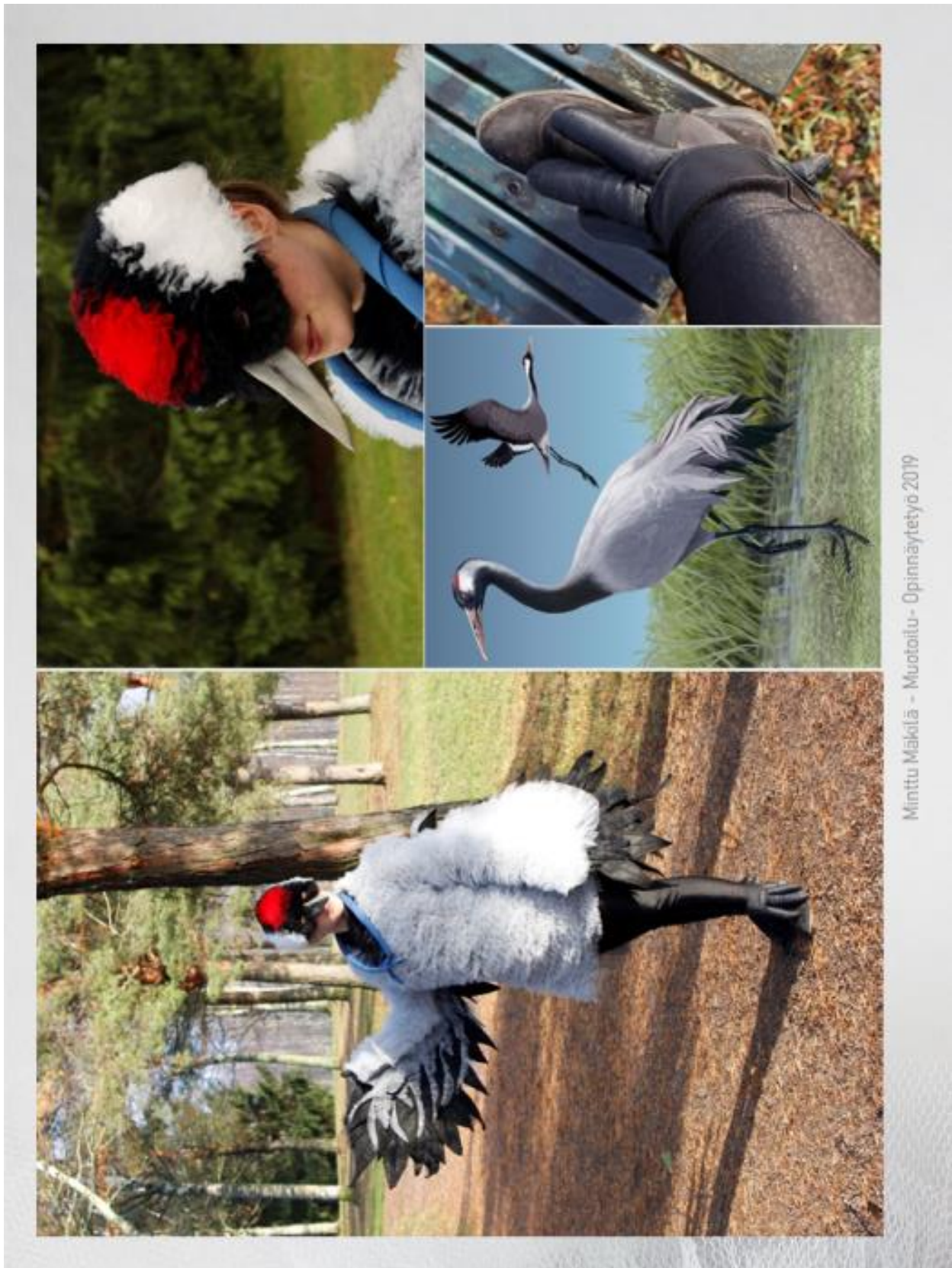
Kuvat: Minttu Mäkilä, 2019

Kuvakollaasi maskottipuvusta

Lähde (kurjen kuva): Mitch Waite Group s.a. Common crane. Field Guide to Birds of North America. Saatavissa: https://identify.whatbird.com/obj/968/overview/Common_Crane.aspx [viitattu 20.11.2019].